

Givandet i siffror 2021

En rapport om givande och insamling av gåvor och bidrag
bland Giva Sveriges medlemmar

Branschorganisationen
för tryggt givande

Innehåll

.....	1
1. Inledning.....	4
2. Sammanfattning.....	5
3. En översikt av givandet	6
3.1 Totalt insamlade medel ökar med 4,8%.....	6
3.2 Genomsnittlig årlig tillväxt 5,7%.....	8
3.3 Förändring i totalt insamlade medel	8
3.4 Insamlade medel per storlekskategori.....	9
3.5 Organisationer i topp	12
3.6 Totalt insamlade medel per ändamålskategori.....	13
3.7 Givande till trosbaserade organisationer.....	16
4. Insamling per givarkategori.....	18
4.1 Allmänhetens totala givande	23
4.2 Gåvor från allmänheten	24
4.2.1 Antalet givare ökar med 3%.....	26
4.2.2 Genomsnittliga gåvobeloppet per månad har ökat till 139 kronor	28
4.2.3. Skattereduktion för gåvor motiverar befintliga givare att ge mer.....	28
4.2.4 Andelen organisationer som får större gåvor ökar men intäkterna minskar ...	32
4.2.5 Gåvor via sociala plattformar stagnerar.....	33
4.3 Testamenterade gåvor	34
4.3.1 Forskaren och juristen om testamenterade gåvor.....	37
4.4 Minnes- och hyllningsgåvor	39
4.5 Gåvor och bidrag från företag.....	40
4.6 Gåvor och bidrag från andra organisationer	43
4.7 Gåvor och bidrag från Postkodlotteriet	45
5. Insamlade medel per medlemskategori.....	47
5.1 Medlemmar 0–4,9 miljoner kronor.....	48
5.2 Medlemmar 5–9,9 miljoner kronor.....	49
5.3 Medlemmar 10–19 miljoner kronor.....	50

5.4	Medlemmar 20–49 miljoner kronor.....	51
5.5	Medlemmar 50–99 miljoner kronor.....	52
5.6	Medlemmar >100 miljoner kronor.....	53
	Om rapporten och kontakt	54

1. Inledning

Giva Sveriges uppdrag är att öka finansieringen från allmänheten, företag och organisationer genom gåvor, bidrag och samarbeten för ett livskraftigt civilsamhälle. Genom etisk insamling av gåvor och transparent och professionell styrning av organisationer säkrar vi ett tryggt givande. Giva Sverige har drygt 170 medlemsorganisationer som representerar en bredd av ändamål. Tillsammans har de 1,4 miljoner medlemmar, 89 000 volontärer och 15 300 anställda.

Genom att förbättra förutsättningarna för givande och olika former av samarbeten ska Giva Sverige bidra till ett starkt civilsamhälle som är ryggraden i en stabil demokrati. Den privata finansieringen av civilsamhället genom gåvor, bidrag och samarbeten bygger på viljan att gemensamt bidra till att göra samhället lite bättre. Gåvor, bidrag och samarbeten innebär både möjligheter till en bredare och säkrare finansiering och är ett kvitto på engagemang för ideella organisationers verksamhet och ändamål. Giva Sverige verkar för en bred folkfilantropi där gåvogivandet är ett sätt att engagera sig.

Pandemin har även under 2021 inneburit stor osäkerhet hos organisationer kring både genomförande och finansiering av olika verksamheter. Och nu när vi skriver 2022 står vi i ett helt nytt läge med krig i Europa som bidrar till fortsatt osäkerhet och instabilitet. I osäkra tider blir det än mer angeläget att ha tillgång till kunskap och faktaunderlag för att fatta välgrundade beslut kring sin verksamhet. Det är vår förhoppning att den här rapporten, som bygger på en årlig återkommande undersökning om intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten bland våra medlemsorganisationer, kan bidra till att öka organisationernas kunskap och ge mod att investera i insamling av gåvor.

Med hjälp av den här statistiken kan givandet och insamlingen av gåvor till olika ändamål, från olika givarkategorier samt förändringar över tid jämföras. Rapporten ger medlemmar och andra intresserade ett kunskapsunderlag för framåtriktat och strategiskt arbete. Den ger också Giva Sverige ett kunskapsunderlag för att förbättra förutsättningarna för givande i Sverige och människors möjlighet att engagera sig.

Rapporten inleds med en sammanfattning följt av en översikt över intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten, efter det ges en fördjupad kunskap om de olika givarkategorierna och det avslutande kapitlet visar hur intäkterna från gåvor och bidrag ser ut för de olika storlekskategorierna av organisationer. Vi vill avslutningsvis rikta ett stort tack till Camilla Lundvall och Hakim Rayyan för intensivt arbete med underlag till rapporten.

Charlotte Rydh
Generalsekreterare

Emilia Velin Pastén
Projektledare

2. Sammanfattning

- Under 2021 samlade Giva Sveriges medlemmar in drygt 9,7 miljarder kronor i gåvor och bidrag från allmänheten, företag och organisationer. Det är en ökning med 4,8% eller drygt 450 miljoner kronor jämfört med 2020
- Ökningen under 2021 kan framför allt förklaras av att det totala värdet av gåvor från allmänheten har ökat med drygt 9% jämfört med 2020, och är nu 6,8 miljarder kronor. Antalet givare har ökat med 3%.
- Företagens bidrag till ideella organisationer ökar med hela 26% under 2021 och når åter drygt 1 miljard kronor. Även om det är ett fåtal stora organisationer som står för huvuddelen av ökningen visar sammanställningen att organisationer i alla storlekskategorier ökar sina intäkter från företag.
- Drygt 60 % av organisationerna uppger ökade intäkter från gåvor, bidrag och samarbeten medan 28% anger minskade intäkter. Detta visar att pandemins effekter för intäkterna för ideella organisationer blev mindre märkbara under 2021.
- Statistiken från Skatteverket visar att det totala beloppet för skattereduktion för gåvor 2021 uppgick till drygt 368 miljoner kronor vilket motsvarar knappt 1,5 mdr i gåvor.
- Bara 4 av 10 känner till skattereduktion för gåvor medan närmare 7 av 10 är positiva till det.
- Kommunikation om skattereduktion ger effekt. För drygt hälften av organisationerna som kommunicerat möjligheten till skattereduktion ökar den genomsnittliga gåvan och 16% anger en ökning av månadsgivare.
- Fördelningen av gåvor mellan de olika givarkategorierna visar att allmänhetens andel av intäkterna ökar och står nu för 70% av alla gåvor och bidrag.
- Andelen organisationer som får gåvor på 100 000 kronor eller mer har ökat till 47%. Antalet givare har ökat men det totala beloppet har minskat något och utgör nu 7,5% av allmänhetens givande.
- Under 2021 utökas topplistan för insamlade medel på 100 miljoner kronor eller mer med ytterligare en organisation och de är nu 22 organisationer. Dessa organisationer står även 2021 för 74% av intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten.
- Fördelningen av gåvor och bidrag utifrån organisationernas huvudändamål visar att det fortsatt är barn och unga, forskning och humanitärt bistånd som utgör topp-tre.
- Utvecklingen för givandet via sociala plattformar som till exempel Facebook har stagnerat medan externa plattformar ökar något. Dessa intäkter utgör fortsatt stor andel av gåvorna från allmänheten för mindre organisationer.

3. En översikt av givandet

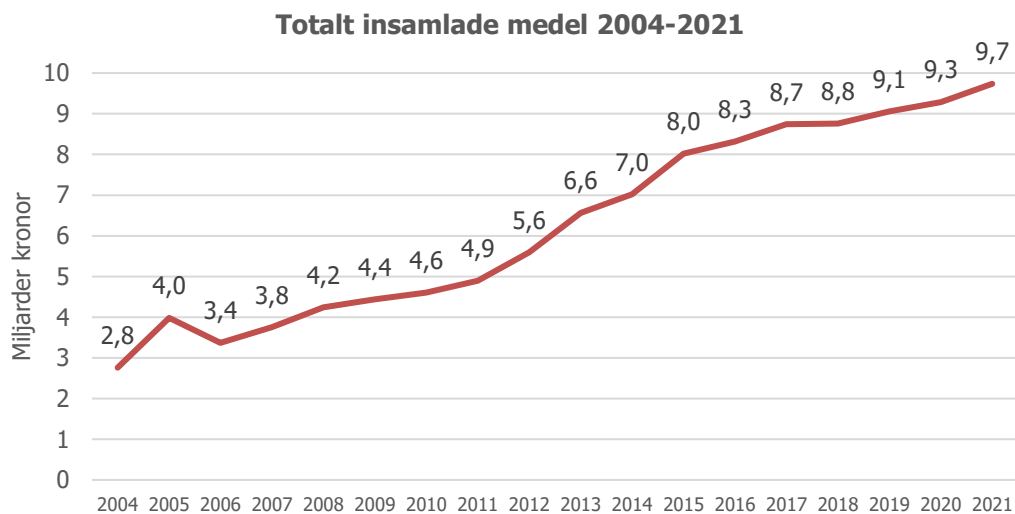
Här presenteras en sammanställning av medlemsorganisationernas intäkter från gåvor, bidrag och samarbeten under 2021. Dessa siffror baseras på data från medlemsorganisationernas årsredovisningar och följer Giva Sveriges *Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3* för redovisning av insamlade medel.

3.1 Totalt insamlade medel ökar med 4,8%

Under 2021 uppgick de totala intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten till 9,7 miljarder kronor, en ökning med 4,8% eller knappt 450 miljoner kronor jämfört med 2020 (9,3 miljarder kronor).

Som prognosen för 2021 indikerade stod allmänhetens givande för den största ökningen i kronor med totalt 564 miljoner kronor. Allmänheten som finansiär av ideell sektor är stabil och ökande. Den största ökningen procentuellt sett under 2021 sker emellertid i gåvor och bidrag från företag med drygt 26%. Det är förstås de största organisationerna (insamlade medel >100 miljoner kronor) som påverkar totalt insamlade medel mest, eftersom de står för närmare tre fjärdedelar av intäkter från gåvor och bidrag och samarbeten.

Utöver insamlade medel som redovisas i resultaträkningen gör organisationerna även en uppskattning av gåvor som ges i form av tid, hyra, annonsutrymme, tjänster, kläder eller varor. Dessa gåvor summerar 2021 till knappt 305 miljoner kronor, en minskning med 75 miljoner kronor jämfört med 2020.

Figur 1

Intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten har åter fördubblats under den senaste tioårsperioden; från 4,9 miljarder kronor 2011 till 9,7 miljarder kronor under 2021.

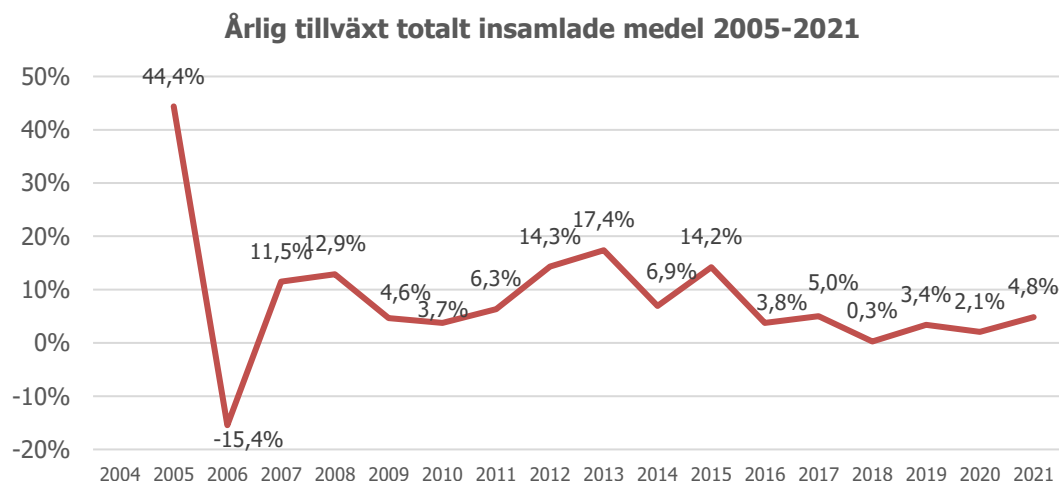
Under samma period har antalet medlemmar i Giva Sverige ökat från 139 till 170. De flesta medlemmar som tillkommit har vid starten av sitt medlemskap haft små intäkter från insamlade medel, och de organisationer som avslutat sitt medlemskap likaså. Däremot har ett antal av de nya organisationerna haft en kraftig tillväxt av insamlade medel vilket totalt sett bidragit till att intäkterna från gåvor och bidrag har ökat. Med fler organisationer som aktivt och professionellt ber om gåvor ökar också givandet.

Statistiken över insamlade gåvor och bidrag omfattar en stor del av gåvor i Sverige och utgör drygt 75%¹ av alla gåvor till organisationer med 90-konto. Dock saknas det en total bild över givandet i Sverige då till exempel privat finansiering genom gåvor, bidrag och samarbeten vid universitet, högskolor och kulturinstitutioner, givande direkt till enskilda individer, insamling av gåvor via sociala plattformar samt remitteringar utomlands inte omfattas. Kollektor omfattas till viss del då de skänks till någon av Giva Sveriges medlemsorganisationer.

¹ År 2020

3.2 Genomsnittlig årlig tillväxt 5,7%

Som diagrammet ovan visar har det varit en stadigt uppåtgående kurva för totalt insamlade medel sedan sammanställningen startade 2004. Den genomsnittliga årliga tillväxten 2005 – 2021 är 5,7%. Eftersom tsunamin bidrog till en ökning mellan 2004 till 2005 på drygt 40% innebär det en kraftig påverkan på den genomsnittliga tillväxten och därför redovisas den i stället från 2005.

Figur 2

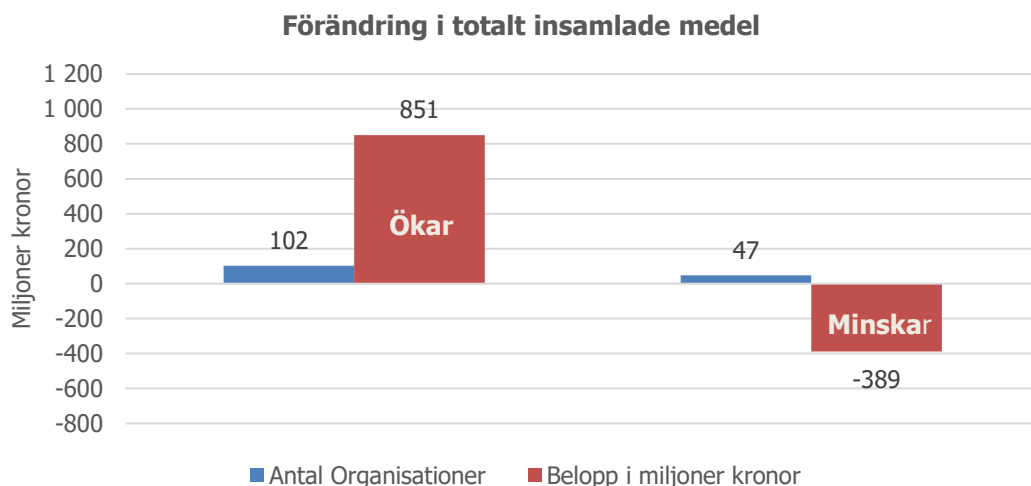
Diagrammet ovan illustrerar den årliga tillväxten av totalt insamlade medel över tid. Resultatet visar att de år där katastrofer eller stora samhällsförändringar ägt rum syns tydligt hur organisationer och allmänheten mobiliserar för att hjälpa och givandet ökar. Tsunamin 2004, tyfon och jordbävning i Filippinerna 2013 samt ökat antal människor på flykt i Europa 2015 är tillfällen då det syns en tydlig ökning för den årliga tillväxten av totalt insamlade medel.

Under 2012 infördes för första gången skattereduktion för gåvor vilket kan förklara ökningen under det året. Detta avdrag avskaffades 2015 men återinfördes den 1 juli 2019. Det är svårt att avgöra om skattereduktionen hittills har haft en större effekt på givandet 2020 och 2021 och i rapporten tittar vi närmare på den data som finns att tillgå. Händelser och förändringar under 2021 som har påverkat givandet är bland annat nödläget i Afghanistan där ett par av medlemsorganisationerna uppgav att de såg en kraftig ökning i antalet gåvor.

3.3 Förändring i totalt insamlade medel

Av 169 rapporterade organisationer kan 155 jämföras mot föregående år. Bland dessa medlemmar ökade 102 organisationer sina intäkter från gåvor och bidrag med totalt knappt 851 miljoner kronor. Det är 47 organisationer som minskade sina intäkter från privat sektor

med totalt 389 miljoner kronor. För 6 organisationer var totalt insamlade medel oförändrade jämfört med 2020. I jämförelse med föregående år är det betydligt fler organisationer som ökat (2020:74 org) och även färre organisationer som minskat (2020:74 org) vilket tyder på att pandemieffekten i form av minskade intäkter avtagit.

Figur 3 Bilden ovan visar antalet organisationer som ökat respektive minskat insamlade medel enligt årsredovisningen samt ökningarna och minskningarna i miljoner kronor

3.4 Insamlade medel per storlekskategori

Organisationerna delas in i sex olika storlekskategorier baserat på totalt insamlade medel. Statistik för varje storlekskategori presenteras mer i detalj i rapportens sista del.

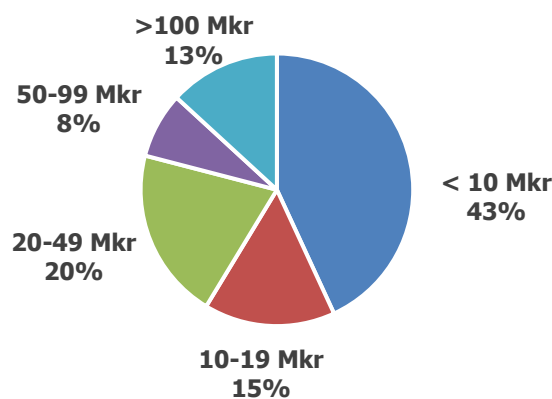

Figur 4 Antalet medlemsorganisationer utifrån storlek på insamlade medel.

Av medlemsorganisationerna samlar 13% in mer än 100 miljoner kronor men majoriteten har insamlade medel på <10 mkr. Under 2021 är det framför allt kategorin 20–49 mkr som har förändrats jämfört med 2020 och ökat med tre procentenheter till 20% samtidigt som

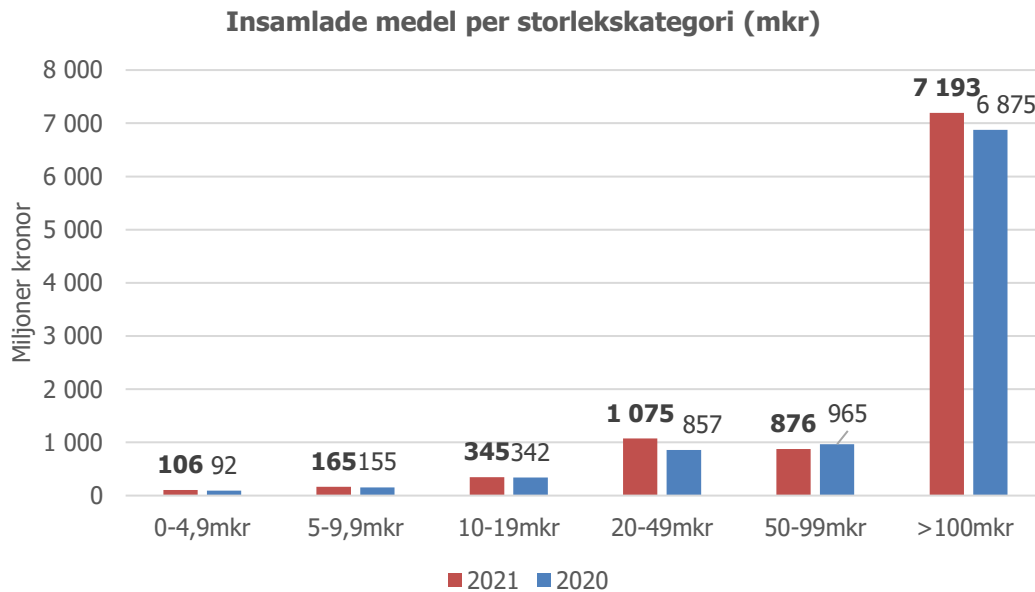
andelen som har <10 mkr i insamlade medel har minskat med två procentenheter till 43%. Trots att alla Giva Sveriges nya medlemmar under 2021 finns i kategorin <10 mkr har den andelen minskat. Det beror dels på att medlemmar som avslutat medlemskapet också fanns i den gruppen, dels på en förflyttning från lägre till högre kategorier vilket är ett tecken på att organisationerna har haft tillväxt i insamlade medel. Fem organisationer har flyttat upp till 20-49 mkr, tre organisationer som under 2020 befann sig i kategorin 20-49 miljoner kronor tillhör nu kategorin 50-99 miljoner kronor och i den allra högsta kategorin har en organisation tillkommit (PMU – Pingstmissionens utvecklingsarbete).

Medlemsorganisationer fördelade efter insamlade medel (2021)

Figur 5

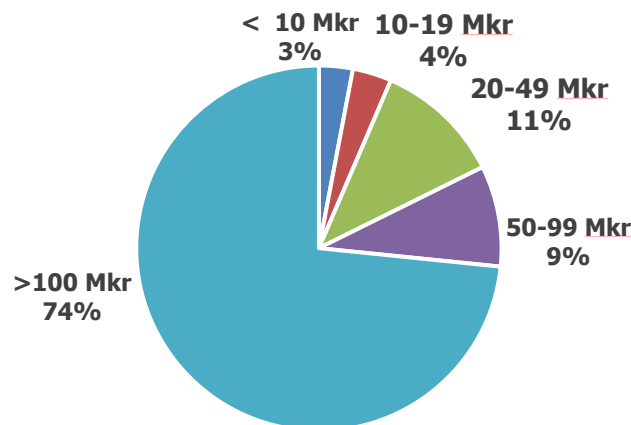
Dessa inledande diagram ger en uppfattning om hur medlemsgruppen ser ut utifrån insamlade medel och visar att det är en stor spridning på storleken bland organisationerna baserat på insamlade medel. Det innebär dock inte att alla organisationer med insamlade medel mindre än 10 miljoner kronor är små. Flera av dem har andra verksamhetsintäkter och insamlade medel är endast en del. Samtidigt är det många medlemsorganisationer som har en liten total omsättning och där huvuddelen utgörs av gåvor och bidrag. Giva Sveriges medlemsgrupp kan därför sägas spegla civilsamhällets bredd av organisationer och ändamål.

Figur 6

Liksom tidigare är det medlemmarna med årlig insamling på över 100 miljoner kronor som står för huvuddelen av insamlade medel, men procentuellt sett är ökningen i totalt insamlade medel störst i kategorin 20-49mkr med 25,4% (2020: 12,5%). En möjlig förklaring till ökningen är att antalet organisationer som tillhör storlekskategorin ökat med fem jämfört med föregående år.

Fördelning av totalt insamlade medel per storlekskategori 2021

Figur 7

För storlekskategorin 50–99 miljoner kronor sker en total minskning av insamlade medel, motsvarande drygt 9% (2020: 5,4%). Antalet organisationer i den storlekskategorin har även minskat med en organisation. Även om 9 av 13 organisationer har ökat sina intäkter från gåvor under 2020 är minskningarna i kronor nästan lika stora.

För kategorin 10–19 miljoner kronor är andelen insamlade medel i princip oförändrad i jämförelse med föregående år. Två tredjedelar av organisationerna har ökat sina insamlade medel. Kategorin 5–9,9 miljoner kronor visar på en procentuell ökning på drygt 6%. Antalet organisationer i den kategorin är oförändrat i jämförelse med föregående år. Sammanställningen visar också att drygt två tredjedelar av organisationerna ökat sina insamlade medel 2021 och endast 6 organisationer har minskat sina insamlade medel.

För den lägsta kategorin förblir antalet organisationer oförändrat. Förra året var det tydligt att pandemin slagit hårt mot dem här kategorin då närmre två tredjedelar av organisationerna uppgav minskade intäkter från gåvor och bidrag. Årets sammanställning visar att det för 2021 endast är en femtedel av organisationerna som minskat sina intäkter under året medan drygt hälften har ökat sina intäkter.

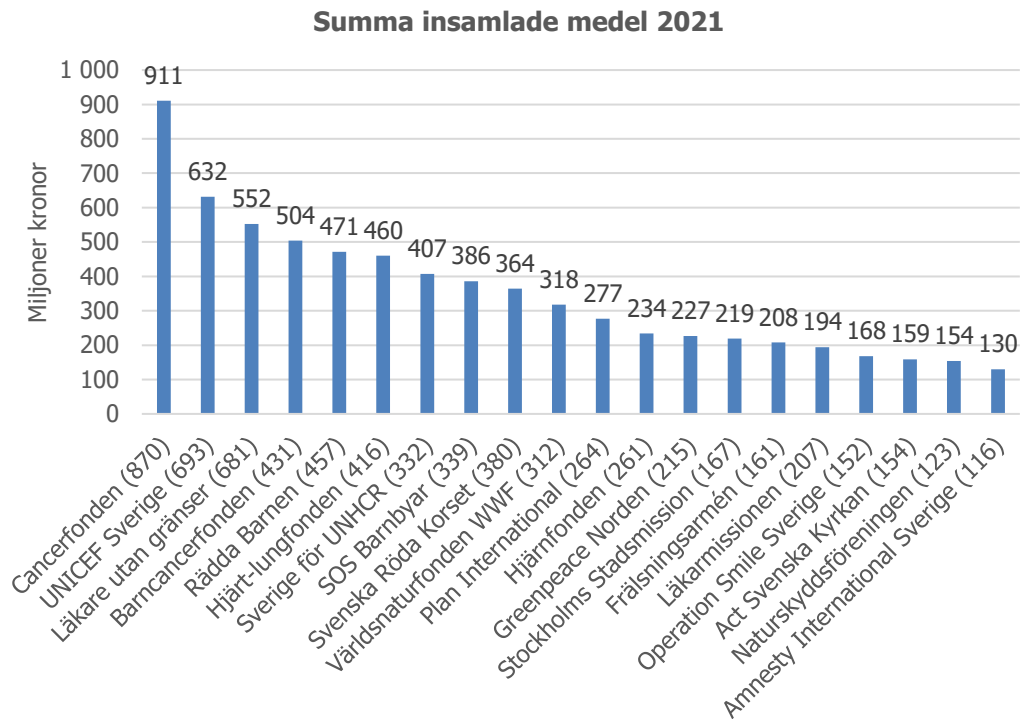
3.5 Organisationer i topp

De 20 organisationerna med störst insamling av gåvor och bidrag 2021 samlade in närmare 6,9 miljarder kronor vilket motsvarar 72% av totalt insamlade medel. Dominansen av de tio största organisationerna är tydlig. Tillsammans samlade de in mer än hälften (54%) av totalt insamlade medel. Detta är en något högre andel än föregående år då de stod för 53%.

De tre största organisationerna står för drygt en femtedel (22%) och utvidgar vi till de fem största organisationerna utgör de en knapp tredjedel (32%) av totalt insamlade medel, vilket är något mindre än föregående år (34%).

Den organisation som återigen tar första platsen är Cancerfonden med totalt insamlade medel på 911 miljoner kronor, en ökning med 41 miljoner kronor jämfört med 2020. Cancerfonden har jämfört med tidigare år nu skapat en stor distans till de två efterföljande på listan, UNICEF och Läkare utan gränser som båda har minskat intäkterna från insamlade medel under 2021.

Sju av de tio största organisationerna har ökat intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten. Sverige för UNHCR visar även detta år på den största ökningen med knappt 23% följt av Barncancerfonden (17%) och SOS Barnbyar (14%). På den övre delen av topplistan har det också skett ett par förändringar under 2021, Barncancerfonden är fjärde största insamlingsorganisation i Sverige (5:e 2020). Sverige för UNHCR har flyttats från 9:e till 7:e plats och har därmed gått om SOS Barnbyar och Svenska Röda Korset.

Figur 8 Uppgift om 2020-års insamlade medel inom parentes efter organisationens namn

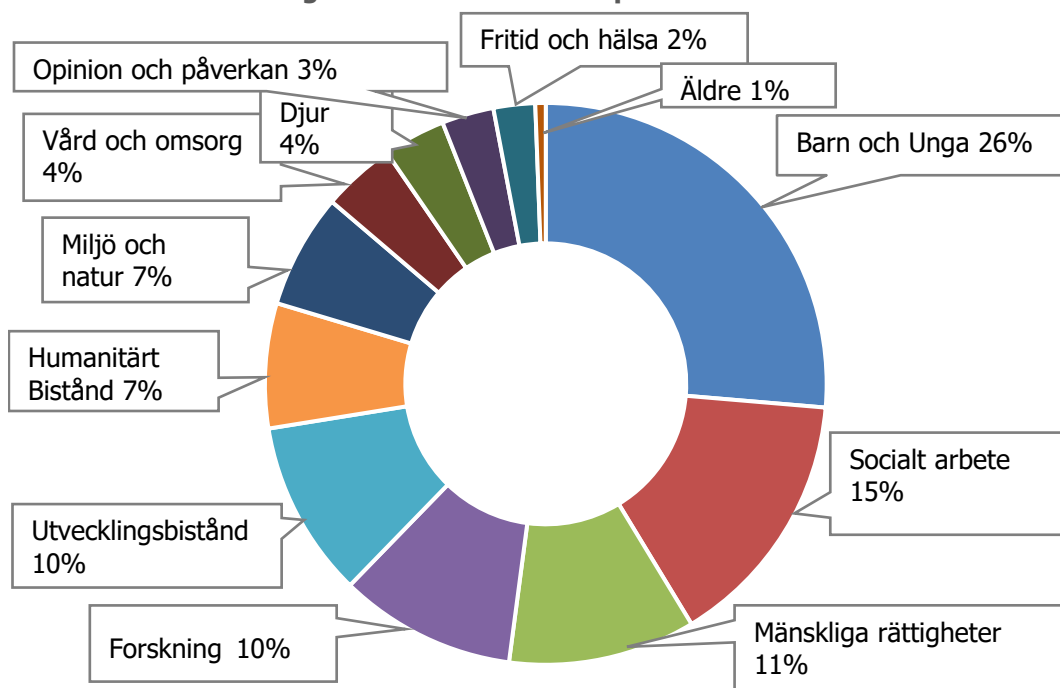
Bland de organisationer som rangordnas på plats 11–20 har majoriteten, 8 av 10, ökat sina insamlade medel. Stockholms Stadsmission visar på en stor ökning av insamlade medel med 52 miljoner kronor eller 31%, tätt följd av Frälsningsarmén med 29%.

Sjöräddningssällskapet har fallit bort medan Amnesty International har kommit tillbaka. På plats nr 21 är Erikshjälpen med drygt 116 miljoner kronor i totalt insamlade medel och därefter kommer nykomlingen PMU med 101 miljoner kronor i insamlade medel.

3.6 Totalt insamlade medel per ändamålskategori

De flesta organisationer har flera ändamål för sin verksamhet. I denna undersökning har organisationerna ombetts att ange sitt huvudändamål. Nedan visas fördelningen av medlemsorganisationer samt totalt insamlade medel mellan de olika huvudändamålen.

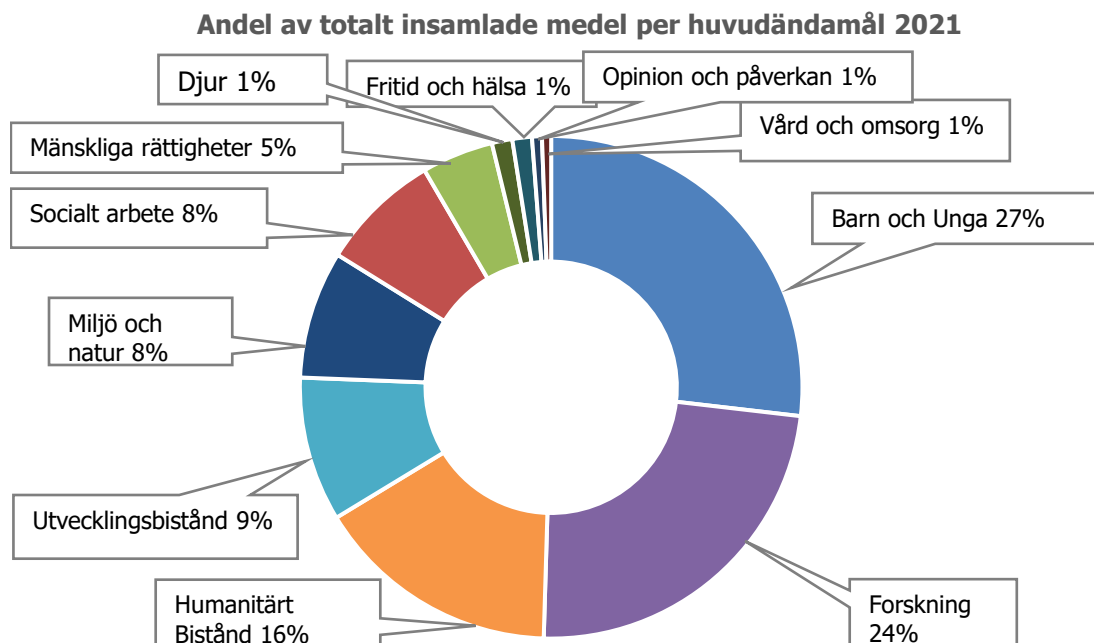
Medlemsorganisationer fördelade per huvudändamål 2021

Figur 9

Ändamålen Barn och unga 26% (26%), Socialt arbete 15% (16%) och Mänskliga rättigheter 11% (12%) är de ändamål som flest organisationer samlar in pengar till. Fördelningen av medlemmar enligt ovan har inte förändrat väsentligt sedan föregående år.

Några större förändringar mellan åren bör inte ske eftersom organisationer fortsätter arbete med samma huvudändamål och medlemsgruppen sällan förändras mycket på kort tid. Däremot har en ny ändamålskategori, Fritid och hälsa introducerats detta år vilket kan ha påverkat fördelningen något. Förändringen av antal organisationer per huvudändamål mellan åren kan också bero på att organisationerna skattat olika delar av sin verksamhet som sitt huvudändamål.

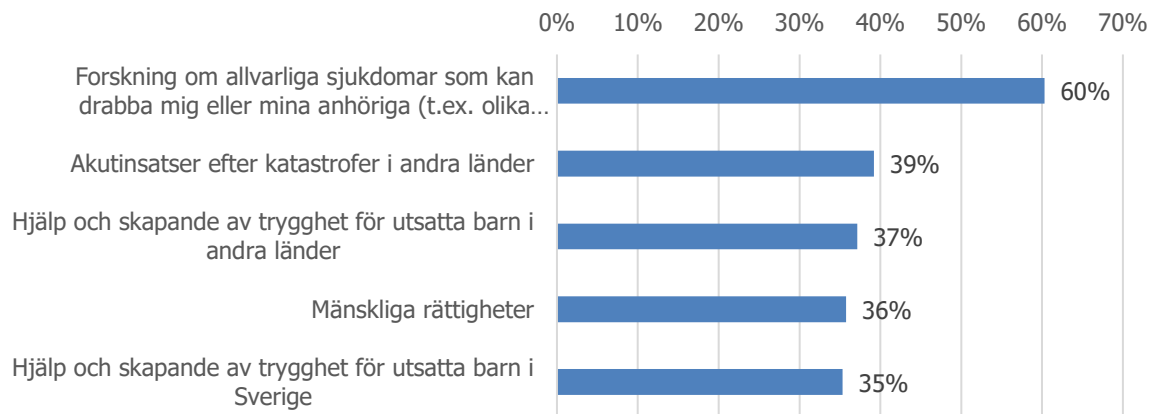
Figur 10

Diagrammet ovan illustrerar hur fördelningen av totalt insamlade ser ut mellan de olika huvudändamålen. Den tydligaste skillnaden mellan andelen organisationer och andelen av totalt insamlade medel syns för forskning där det är 10% av organisationerna som har det som ändamål men de står för 24% av insamlade medel. Även ändamålet humanitärt bistånd utgör en större del av insamlade medel jämfört med sin andel av medlemsorganisationerna, 16% jämfört med 7%.

Den inbördes ordningen av totalt insamlade medel mellan olika huvudmål har ändrats något jämfört med 2020. Huvudändamålet djur har nu gått om ändamålet vård och omsorg. Kategorin fritid och hälsa är ny för i år och placerar sig strax över vård och omsorg. Diagrammet speglar även tydligt de ändamål som också representeras på topp-listan över organisationer med störst insamling av gåvor och bidrag.

Som en del i den årliga undersökning Novus gör för Giva Sverige om allmänhetens syn på ideella organisationer och givande ställdes frågan om vilka ändamål som var viktigast. De fem vanligaste svaren illustreras i diagrammet nedan. De minst vanliga resultaten var ändamål kopplat till religiöst arbete, konst och kultur samt vård och behandling av människor med sjukdom i andra länder.

**Olika ideella organisationer har olika verksamhetsområden.
Vilket/vilka av följande verksamhetsområden är viktiga för dig personligen?**

Figur 11

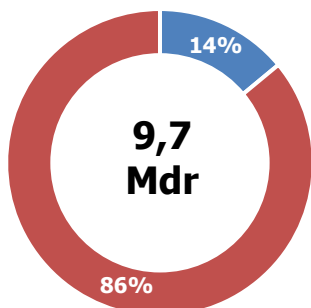
3.7 Givande till trosbaserade organisationer

Av de 169 medlemmar som besvarat undersökningen uppger 14% (24 st) att de är en trosbaserad organisation. Dessa organisationer samlar tillsammans in knappt 1,4 miljarder kronor, vilket också utgör drygt 14% av totala insamlade medel. Hälften av de trosbaserade organisationerna har socialt arbete som huvudändamål, därefter följer Utvecklingsbistånd (17%), Humanitärt bistånd (17%), Barn och Unga (8%) och Mänskliga rättigheter (4%).

24 av 169
*organisationer är
trosbaserade.
De samlar
tillsammans in 1,4
miljarder kronor*

Total insamling av gåvor 2021

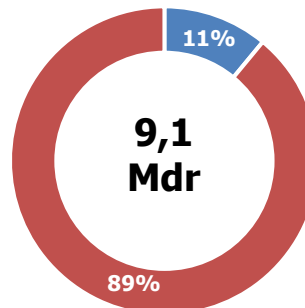
- Trosbaserade organisationer
- Icke-trosbaserade organisationer

Figur 12

Total insamling av gåvor 2019

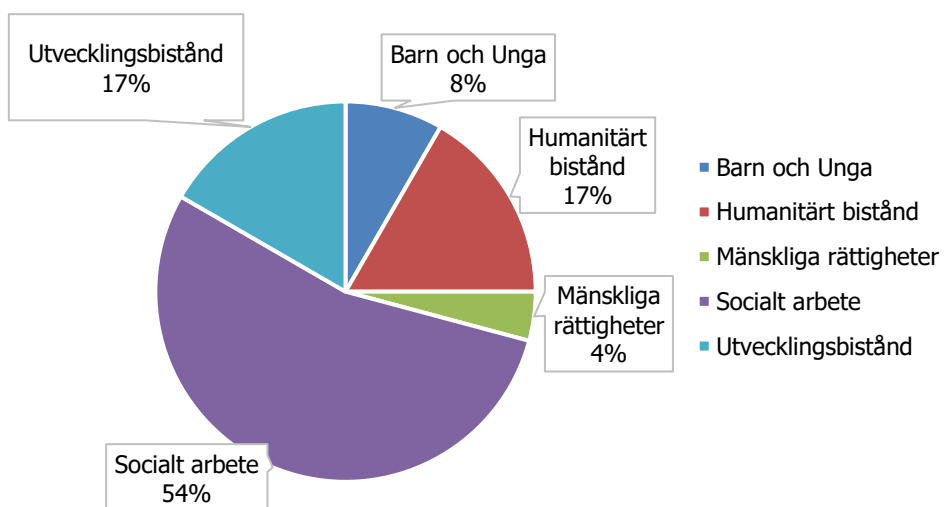
- Trosbaserade organisationer
- Icke-trosbaserade organisationer

Figur 13

I jämförelse med 2019 ser vi att andelen trosbaserade organisationer ökat. År 2019 stod de trosbaserade organisationerna för totalt ca 960 miljoner kronor av totalt 9,1 miljarder kronor, vilket då motsvarade knappt 11% av totalt insamlade medel.

Trosbaserade organisationer: Ändamål 2021

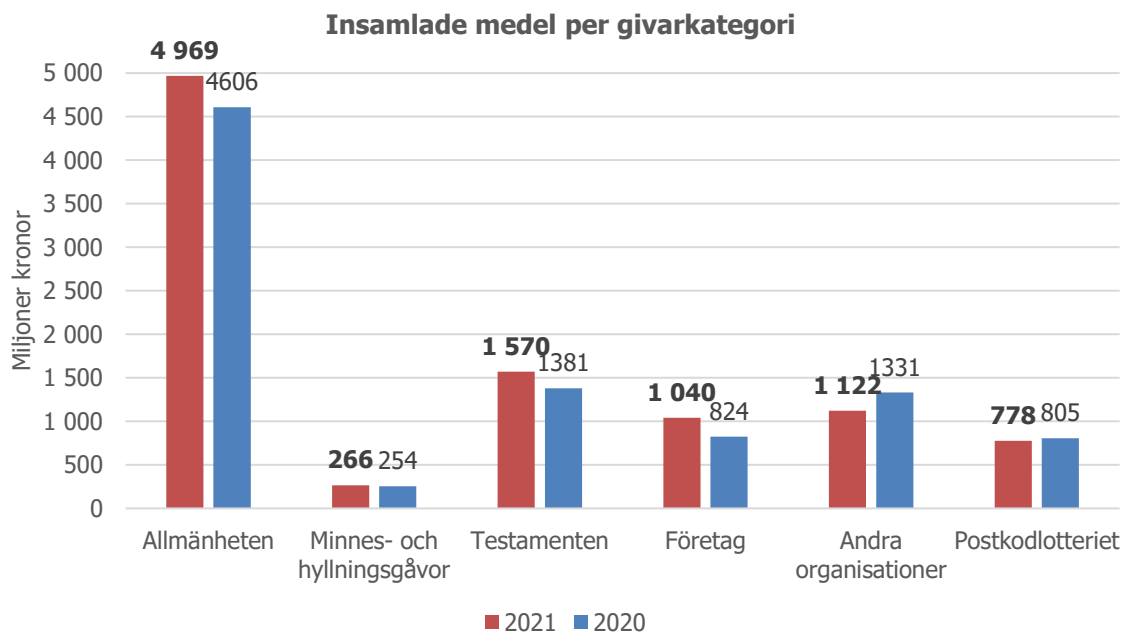
Figur 14

4. Insamling per givarkategori

Totalt insamlade medel delas i undersökningen in i sex givarkategorier; generella gåvor från allmänheten, testamenten, minnes- och hyllningsgåvor, gåvor och bidrag från företag, gåvor och bidrag från icke-offentliga organisationer samt gåvor och bidrag från Postkodlotteriet. Nedan presenteras en översikt över hur gåvor och bidrag fördelar sig mellan de olika givarkategorierna. Detta följs sedan av en mer ingående redovisning per givarkategori.

Statistiken baseras på inhämtade data från medlemsorganisationerna men kan skilja sig något från helhetssiffrorna i föregående kapitel då de i vissa fall baseras på olika källor. Helhetssiffrorna hämtas från organisationernas årsredovisningar och följer Giva Sveriges *Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3* medan den uppdelade statistiken i det här kapitlet vanligen hämtas från insamlings- eller CRM-system. Statistiken för de olika givarkategorierna ger en bild av de gåvor, donationer och bidrag som kommit in till organisationerna under 2021 medan insamlade medel enligt årsredovisningen är de officiella siffrorna för intäkter från insamlade medel som också följer redovisningsprinciper för att spegla användning av gåvomedel mellan åren.

Från diagrammen nedan framgår att gåvor och bidrag ökat från fyra av de ovanstående sex givarkategorierna under 2021 och att de inbördes relationerna är desamma som föregående år. För 2020 var ökningarna generellt små där den största ökningen skedde i gåvor och bidrag från allmänheten med 4,4%. För 2021 är ökningarna betydligt större och det är fortsatt allmänhetens givande som står för den stora volymen i pengar, drygt 560 miljoner kronor. Gåvor från allmänheten har ökat med närmare 8% och testamenten med knappt 14%.

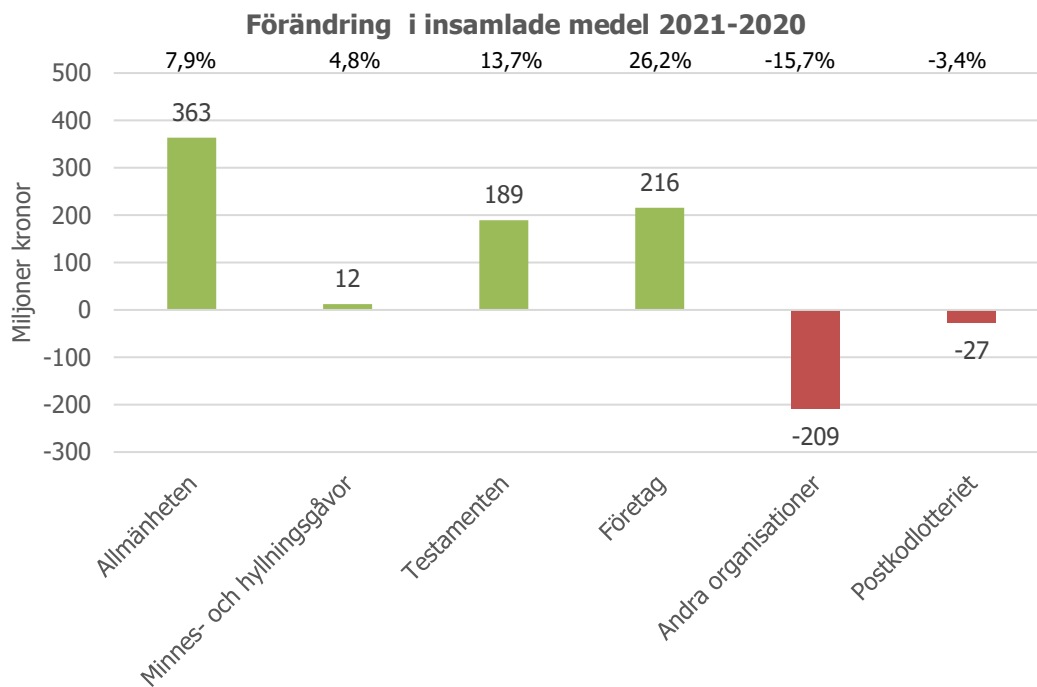

Figur 15

Ökningen i testamenterade gåvor kommer huvudsakligen från 3 organisationer som alla tog emot stora testamentsgåvor.

Företagens gåvor och bidrag ökade med hela 26% och är nu i linje med 2018 års resultat. Att företagens bidrag minskade 2019 kunde till stor del förklaras av att två enskilda bidrag avslutades, och motsvarande gäller delvis nu. Den stora ökningen i kronor kan hänföras till att ett fåtal organisationer fick stora belopp från företag. Statistiken visar emellertid att det är fler organisationer som ökat sina intäkter från företag än som minskat, totalt har 86 organisationer ökat sina intäkter från företag medan 51 organisationer rapporterar minskade intäkter från företag.

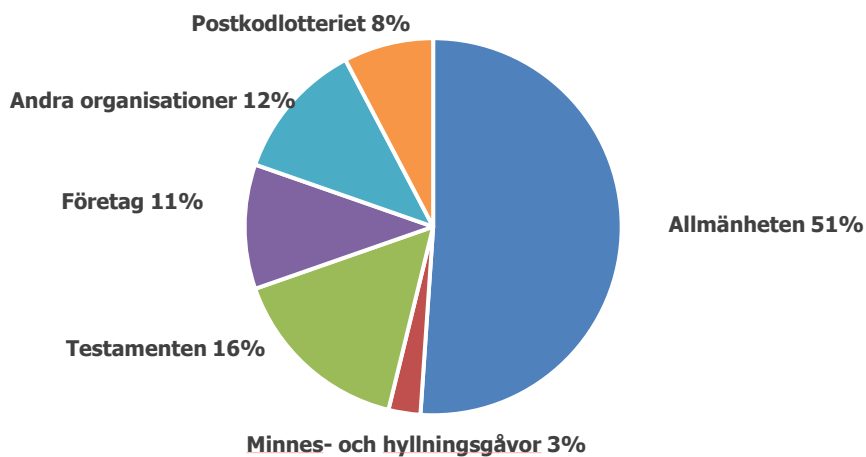
Bidrag från andra organisationer (inkluderar stiftelser, organisationer, Radiohjälpen och lotterier exkl Postkodlotteriet) minskar däremot med närmare 15,7%. Det beror framför allt på minskade intäkter till en organisation. Intäkterna från organisationer fluktuerar vanligen mellan åren då det kan bero på hur mycket pengar de har att dela ut ett visst år samt att redovisning av bidragen som intäkt sker det år pengarna har använts. Förändringar i givarkategorin Andra organisationer säger därför inte nödvändigtvis något om utvecklingen av gåvor från den kategorin generellt.

Figur 16 Observera att i minnes- och hyllningsgåvor ingår 2021 båda kategorierna, 2020 ingick endast minnesgåvor. Detta påverkar inte nämnvärt, då hyllningsgåvor endast är en liten del.

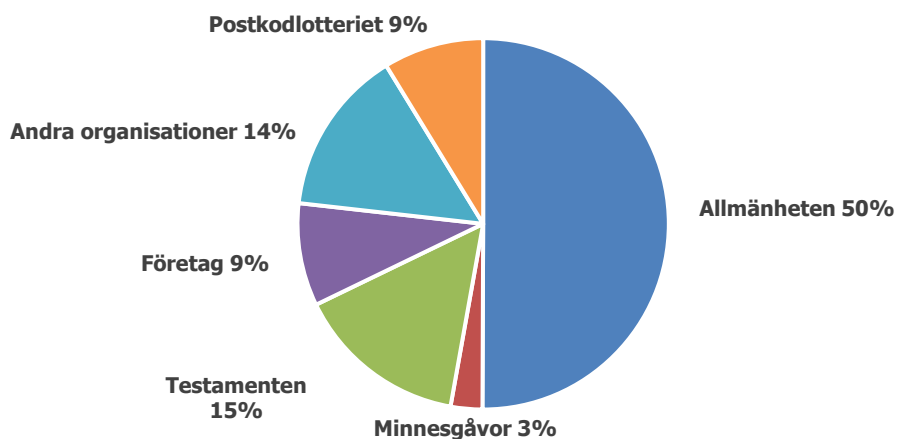
Den procentuella fördelningen mellan olika givarkategorier visar på en stabilitet relativt sett mellan de olika grupperna med små förändringar mellan åren. Men trots små förändringar årligen har allmänhetens andel av de totala intäkterna från gåvor och bidrag ökat med 5 procentenheter sedan 2017 och är nu 70%. Det är framför allt allmänhetens generella givande som har bidragit till ökningen. Den stora ökningen av företagens stöd till ideella organisationer återspeglas i att andelen nu är 11%, en uppgång med 2 procentenheter.

Andel av insamlade medel per givarkategori 2021

Figur 17

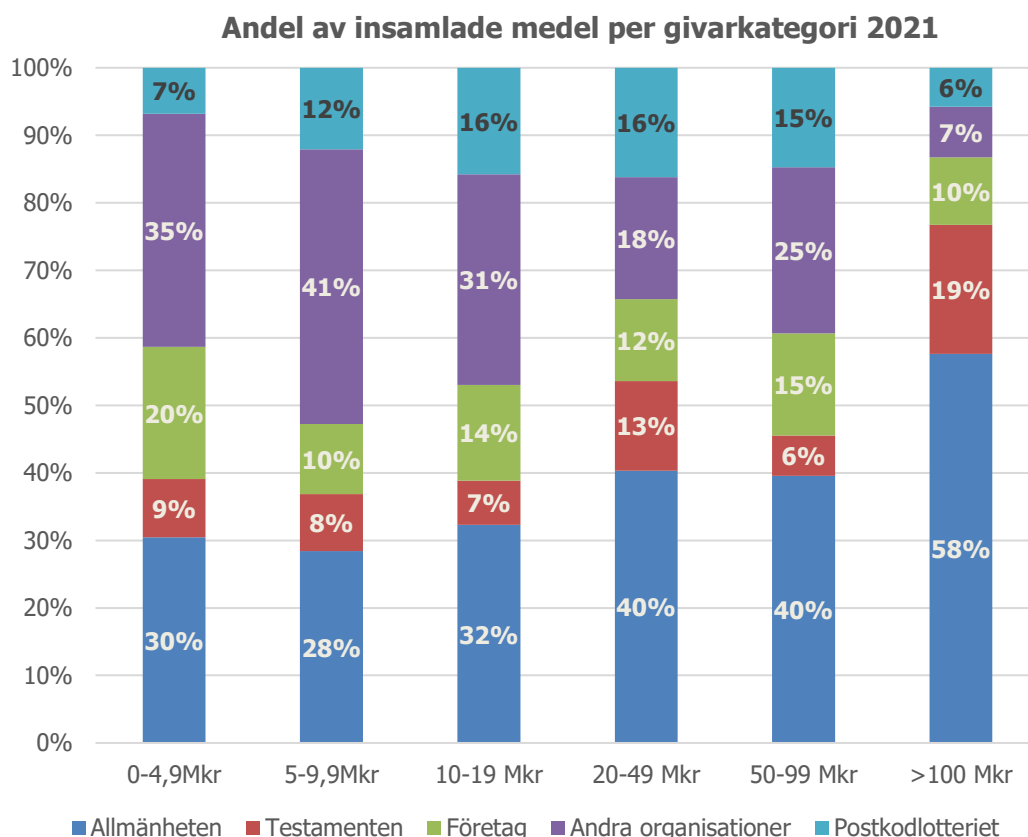
Andel av insamlade medel per givarkategori 2020

Figur 18

I nedanstående diagram visas hur gåvor och bidrag från de olika givarkategorierna fördelas utifrån organisationens storlek på insamlade medel. Här framgår att allmänhetens givande är mer betydelsefullt för organisationer med insamlade medel på 100 miljoner kronor eller mer. För de allra största organisationerna utgör allmänhetens totala givande (gåvor+testamenten) drygt 77%, vilket kan jämföras med 2017, då det var 72%. Det framgår av diagrammet att ju större organisationerna är, desto större andel utgör allmänhetens

generella gåvor vilket bland annat kan förklaras av att det kräver kapacitet att investera för att kunna samla in gåvor i större omfattning från allmänheten men också av att insamling från allmänheten förutsätter hög varumärkeskänedom.

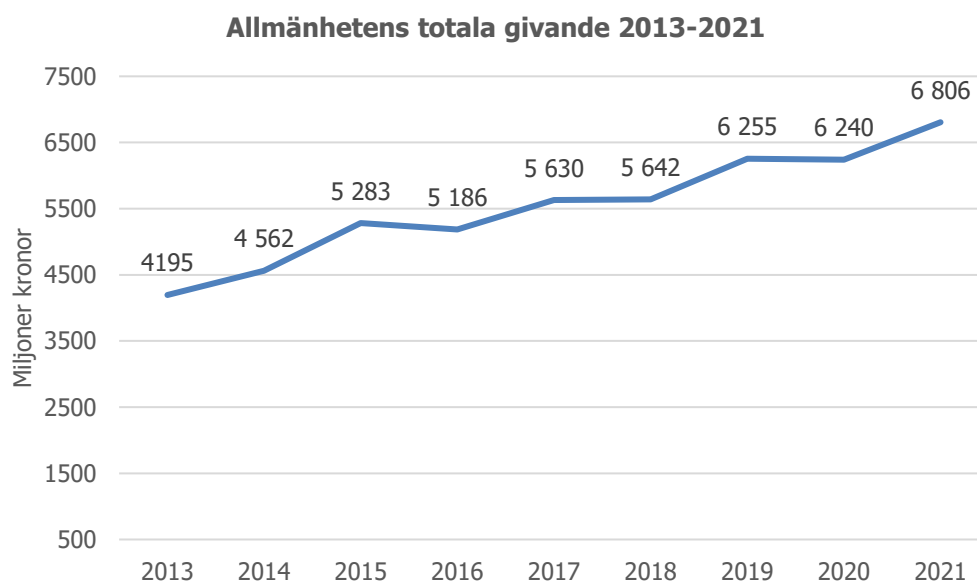

Figur 19

Andelen gåvor och bidrag från företag har ökat mest bland de allra minsta organisationerna. I den minsta kategorin har andelen av företagens gåvor ökat från 12% till 20% och för kategorin 5–9,9 miljoner kronor har andelen ökat från 5% till 10%. Så även om det i kronor är de största organisationerna som står för ökningen från företag, har det relativt sett haft en större inverkan på fördelningen av intäkter för de minsta. Fördelningen bland resterande storlekskategorier förblir relativt stabil i jämförelse med föregående går. Även andelen gåvor i form av testamenten har ökat markant bland de två minsta storlekskategorierna. År 2020 motsvarade andelen testamenten endast 1% för dessa kategorier, men för 2021 visar resultatet att andelen för gruppen 0–4,9 miljoner kronor numera motsvarar 9% och för gruppen 5–9,9 miljoner kronor 8%. Andelen insamlade medel från testamenten har ökat för samtliga storlekskategorier förutom för kategorin 20–49 miljoner kronor.

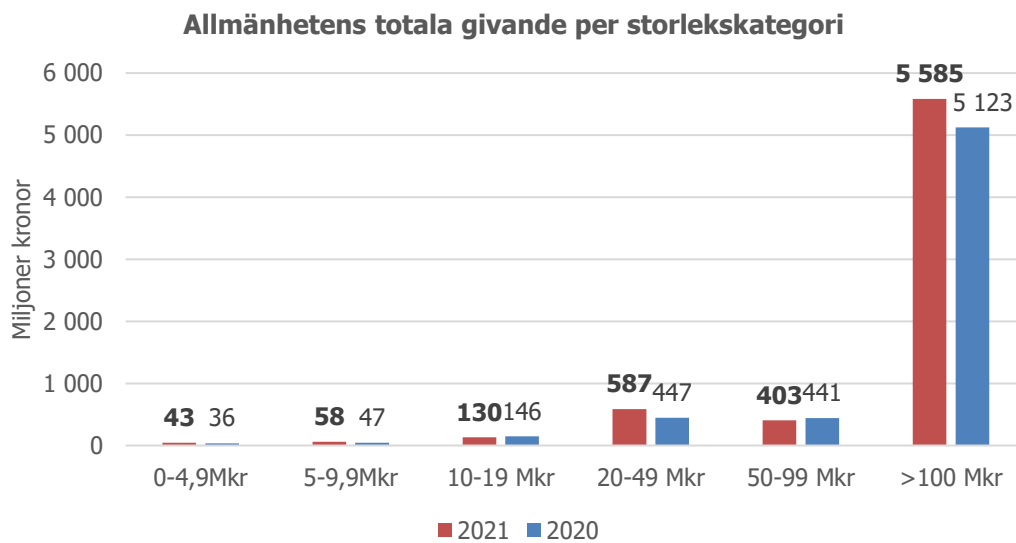
4.1 Allmänhetens totala givande

Allmänhetens givande omfattar generella gåvor från allmänheten, testamentsgåvor och minnes- och hyllningsgåvor. Här presenteras först statistik för det totala givandet från allmänheten och sedan uppdelat per typ av gåva.

Figur 20 Det totala givandet inkluderar testamenten och minnesgåvor

Allmänhetens totala givande 2021, inklusive testamenten och minnesgåvor, har ökat med drygt 9% i jämförelse med 2020 och är nu 6,8 miljarder kronor. Sedan 2013 har allmänhetens totala givande ökat med 62%. Som angetts tidigare i rapporten har det skett ökningarna både av generella gåvor och testamentsgåvor.

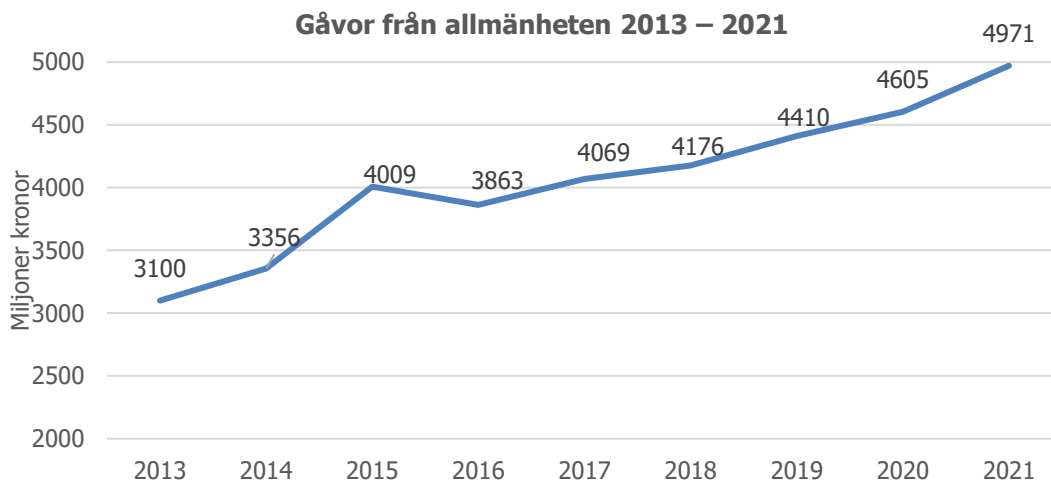

Figur 21

Det totala givandet från allmänheten är i stort oförändrat för flera av medlemskategorierna. Till skillnad från 2020, då allmänhetens totala givande till de allra största organisationerna minskade är det nu den kategorin som under 2021 bidrar till den stora ökningen av intäkter från allmänheten. Närmare 82% av ökningen sker genom gåvor till organisationer med insamlade medel över 100 miljoner kronor. En organisation har dock tillkommit i den gruppen under 2021 vilket också påverkar kategorin under som ser ut att ha en större minskning än i realiteten. Det sker även en ökning för kategorin 20–49 miljoner kronor med 140 miljoner kronor vilket motsvarar 31%. Den ökningen kan dock delvis förklaras av att fem organisationer tillkommit i kategorin jämfört med 2020.

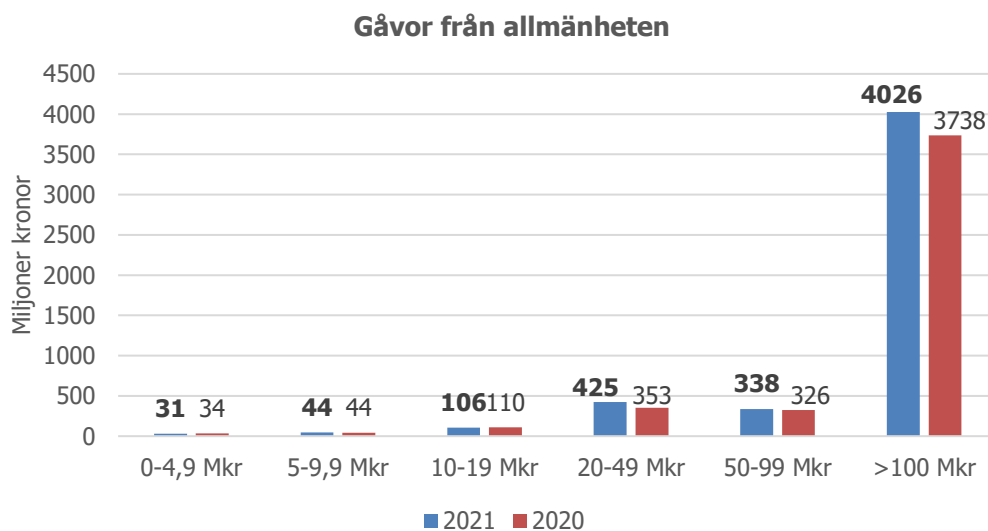
4.2 Gåvor från allmänheten

Gåvor från allmänheten kan inkludera en mängd olika typer av gåvor, allt från månadsgåvor till kampanjgåvor och egna insamlingar på exempelvis sociala medier. Gåvor från allmänheten ökar med 7,9% jämfört med föregående år till närmare 5 miljarder vilket kan jämföras med 4,4% 2020. Det innebär en återhämtning av givandet trots pandemin.

Figur 22

Diagrammet visar en relativt jämn uppåtgående trend sedan 2013 med en markant ökning 2015 i samband med ökat antal människor på flykt i världen. Nödläget i Afghanistan i augusti 2021 genererade stort stöd bland allmänheten vilket sannolikt har bidragit till årets ökning av gåvor från allmänheten. Giva Sveriges nyckeltalsrapport för kvartal 3 visade att engångsgåvorna fluktuerat kraftigt under perioden och att det till stor del berodde på nödläget i Afghanistan som genererat ett stort antal mindre gåvor i augusti månad till organisationer inom detta område.

Figur 23

Av den totala summan generella gåvor från allmänheten står de största organisationerna (insamlade medel >100 mkr) för 81%, vilket är samma som de två föregående åren, och

motsvarar en ökning på 7,7% (2020; 4,7%). De stora organisationernas andel av gåvor från allmänheten är alltså större än deras andel av totalt insamlade medel som är 74%. För övriga storlekskategorier är det svårt att dra några generella slutsatser eftersom förflyttningar av organisationer mellan kategorier och nya medlemmar kan påverka summan.

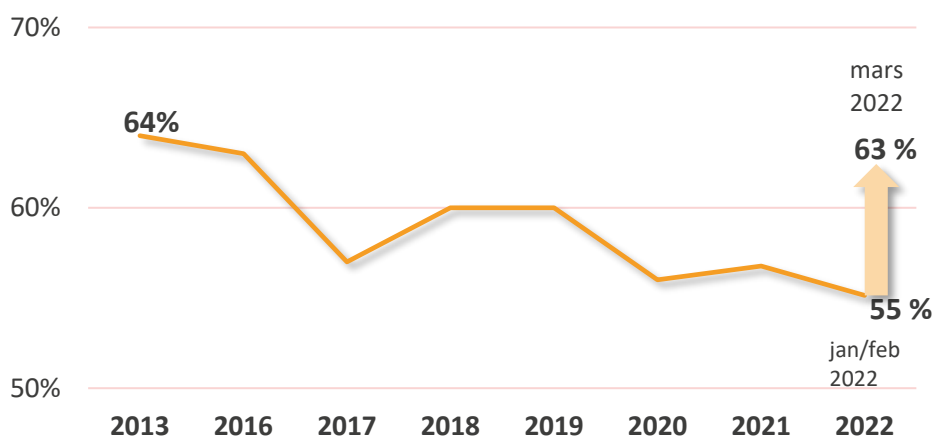
4.2.1 Antalet givare ökar med 3%

Utöver den årliga Novus-undersökningen om allmänhetens inställning till ideella organisationer och givande i slutet av januari gjordes i år även en extra mätning efter Rysslands invasion av Ukraina. Efter invasionen av Ukraina har andelen svenskar som anger att de skänkt pengar de senaste sex månaderna ökat kraftigt. I den ordinarie mätningen jan/feb 2022 angav 55% av respondenterna att man skänkt pengar de senaste sex månaderna, vilket är den lägsta nivån sedan 2013. När samma fråga ställdes i mars hade denna andel ökat till 63%, vilket tvärtom är den högsta nivån sedan 2013. Detta bekräftar att kriser driver engagemang och givande men diagrammet nedan visar också att det är en nedåtgående trend för andelen som anger att de har gett en gåva. Hur ser det då ut med utvecklingen av antal givare bland Giva Sveriges medlemsorganisationer?

Topp-10 Gåvor från allmänheten 2021

1. UNICEF Sverige
2. Läkare utan gränser
3. Cancerfonden
4. Rädda Barnen
5. Plan International
6. SOS Barnbyar
7. Barncancerfonden
8. Svenska Röda Korset
9. Sverige för UNHCR
10. Världsnaturfonden WWF

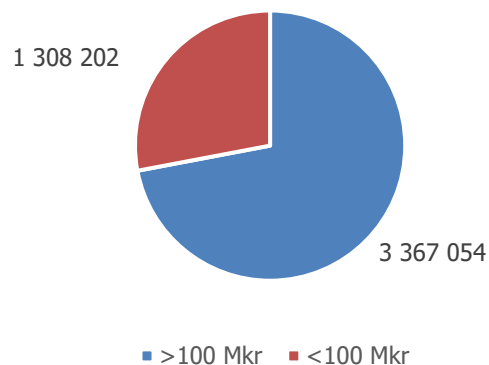
Har du under de senaste sex månaderna skänkt pengar till någon ideell organisation? [andel *Ja* redovisas]

Figur 24 Källa: Novus, Allmänheten om givande jan/feb & mars 2022

För att få en uppfattning om hur antalet givare utvecklas över tid uppger organisationerna hur många fysiska personer som är givare till deras organisation. Det totala antalet personer som har skänkt pengar 2021 har ökat med 3% jämfört med föregående år, till drygt 4,7 miljoner² jämfört med drygt 4,5 miljoner 2020. Av dessa 4,7 miljoner givare ger drygt tre fjärdedelar (72%) till de 22 organisationer med insamlade medel över 100 miljoner kronor. Andelen givare till de största organisationerna förblir i princip oförändrade i jämförelse med föregående år.

**Uppskattat antal givare - privatpersoner,
fördelade efter insamlade medel från allmänheten 2021**

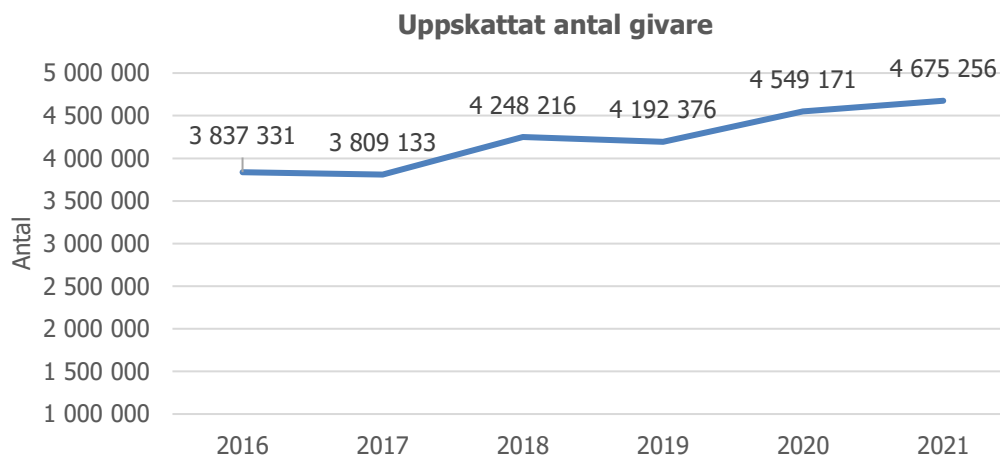

Figur 25

Uppgiften om antalet givare till en organisation är givetvis något osäkert då det inte alltid är känt exakt hur många givare en viss organisation har. De flesta organisationer har en mängd gånkanaler och det är inte alltid uppgifter om givare framkommer. Dock jämförs siffran här med motsvarande siffra för föregående år vilket betyder att det bör kunna ge en indikation om organisationerna har lyckats engagera fler eller färre människor.

I diagrammet nedan ges en bild av hur utvecklingen av antal givare har sett ut över tid sedan vi började inhämta den uppgiften. Den visar på en svagt uppåtgående trend för antal givare, vilket är tvärtemot vad allmänheten själva anger. Så, en intressant fråga blir då förstås om det är samma givare som nu ger till fler organisationer eller om det är nya givare som tillkommit. Det finns inte någon sådan indikation i Novus undersökning bland allmänheten där andelen som anger att de ger regelbundet till flera organisationer är relativt konstant sedan 2013. Knappt hälften av de som ger, säger att de ger månadsvis och av dem uppger 17% att de ger till två organisationer eller fler, en andel som har minskat med ett par procentenheter sedan 2016.

² Inte nödvändigtvis 4,7 miljoner individer eftersom samma person kan ge till flera organisationer.

Figur 26

År 2020 var den procentuella ökningen av antalet givare närmare 9%, vilket skulle kunna vara en indikation på att pandemin blev en drivkraft för att ge. Även 2018 var det en större ökning på närmare 11% vilket möjligen kan hänföras till bränderna runt om i Sverige. Som anges nedan, verkar inte heller skattereduktionen för gåvor bidragit i någon högre grad till ökat antal givare under 2021.

4.2.2 Genomsnittliga gåvobeloppet per månad har ökat till 139 kronor

Giva Sveriges kvartalsvisa mätning av nyckeltal för regelbundna och spontana gåvor bland de större medlemsorganisationerna (insamlade medel 25 mkr eller mer) visar att genomsnittsgåvan för en regelbunden gåva (kontraktsgåva) var 139 kronor vid slutet av 2021. Sedan slutet av 2020 har genomsnittet för regelbundna gåvor ökat med 2 kronor, från 137,4 kronor till 139,4 kronor. Totalt tar dessa organisationer emot i genomsnitt omkring 1,4 miljoner kontraktsgåvor varje månad. För att ta del av mer information om nyckeltalen för regelbundna och spontana gåvor finns dessa rapporter på Giva Sveriges hemsida.

När allmänheten svarar på frågan om hur mycket de skänkt de senaste sex månaderna ligger medelvärdet på cirka 1 217 kronor. Kvinnor uppger ett något lägre belopp än män; 1 100 kronor jämfört med 1 356 kronor. Medianen för gåvobeloppet är tillbaka på 600 kronor, en siffra som varit konstant sedan 2013 förutom under 2020 då medianen var 750 kronor, vilket möjligen var en effekt av ökat givande i samband med pandemin.

4.2.3. Skattereduktion för gåvor motiverar befintliga givare att ge mer

Skattereduktion för gåvor infördes första gången 2012. Detta avdrag avskaffades 2015 men återinfördes den 1 juli 2019. Skattereduktionen omfattar endast två ändamål; forskning och social hjälpverksamhet, vilket betyder att ett stort antal organisationer inte har möjlighet

att erbjuda sina givare skattereduktion. Skattereduktionen innebär att en givare som ger minst 200 kronor per tillfälle till en godkänd mottagare och minst 2 000 kronor per år kan få skattereduktion på 25%. Taket för gåvobeloppet har under perioden 2019 – 2021 varit 6 000 kronor vilket innebär att det maximala avdraget är 1 500 kronor. För 2022 har takbeloppet höjts till 12 000 kronor.

Av de 172 organisationer som är godkända för skattereduktion i Sverige³ är 62 medlemsorganisationer i Giva Sverige, alltså 36%. Majoriteten av de godkända organisationerna som inte är medlemmar i Giva Sverige är mindre organisationer varför det går att anta att huvuddelen av gåvorna som det ges skattereduktion för tillfaller Giva Sveriges medlemmar.⁴

Skattereduktionen är ett incitament för att uppmuntra allmänheten till ökat givande så att ideella organisationer får mer resurser till de godkända allmännyttiga ändamålen. Både för att bibehålla den skattereduktion som redan finns och för att få gehör politiskt för utökat antal ändamål är det viktigt för Giva Sverige att få kunskap om skattereduktionen bidrar till ett ökat givande. Det är givetvis svårt att utifrån begränsad statistik och utan en jämförelsegrupp kunna klargöra om givandet ökar tack vare skattereduktionen eller om det hade ökat ändå.

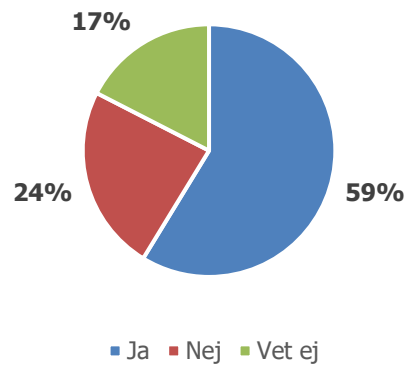
Enligt statistik från Skatteverket uppgick det totala beloppet för skattereduktion för gåvor 2021 till drygt 368 miljoner kronor vilket motsvarar knappt 1,5 mdr i gåvor. Detta är marginellt lägre än föregående årsbelopp för skattereduktion på 373 miljoner kronor.

Detta skulle kunna betyda att det ökade givandet från allmänheten under 2021 inte går att hänföra till att skattereduktionen har använts av de godkända organisationerna som argument för att höja gåvobeloppet. För att ta reda på om organisationer som är godkända gåvomottagare kommunicerat möjligheten till skattereduktion till sina givare och om de sett en ökning i den genomsnittliga gåvan och antal månadsgivare, inkluderades frågor kring detta i årets undersökning om insamlade medel.

³ April 2022

⁴ En fördjupad analys av hur skattereduktionen fördelas kräver mer data från Skatteverket vilket vi hoppas är möjligt att ta del av.

Har ni under 2021 kommunicerat skattereduktion?

Figur 27

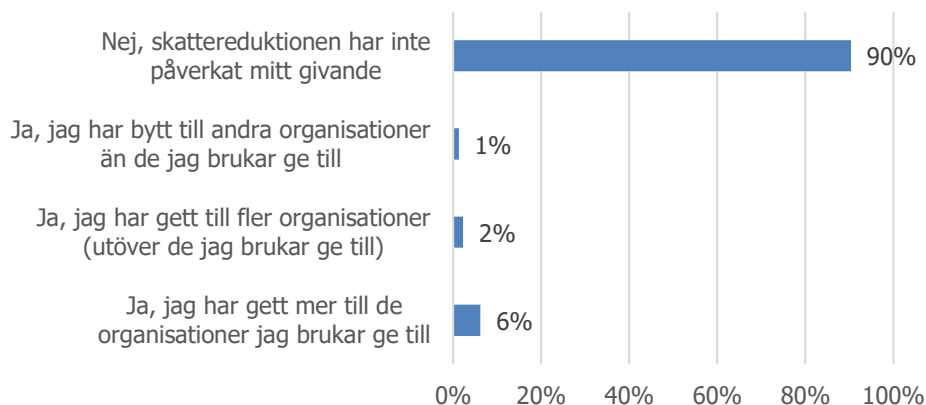
Det visar sig då att bland de organisationerna som är godkända för skattereduktion uppgav 6 av 10 att de hade kommunicerat detta till sina givare. Av dessa har drygt hälften angett att de sett en ökning av den genomsnittliga gåvan och 16% uppgav att de hade sett en ökning i antal månadsgivare. Bland de som inte har kommunicerat om skattereduktion sker ingen ökning av den genomsnittliga gåvan och 7% angav ökning i antal månadsgivare.

Detta ger en indikation att kommunikation kring skattereduktionen är centralt för att den ska fungera som incitament för givande. Det visar också att det verkar ha en större betydelse för att motivera befintliga givare att ge mer än att motivera nya givare.

Låg kännedom om skattereduktion men positiv inställning bland allmänheten

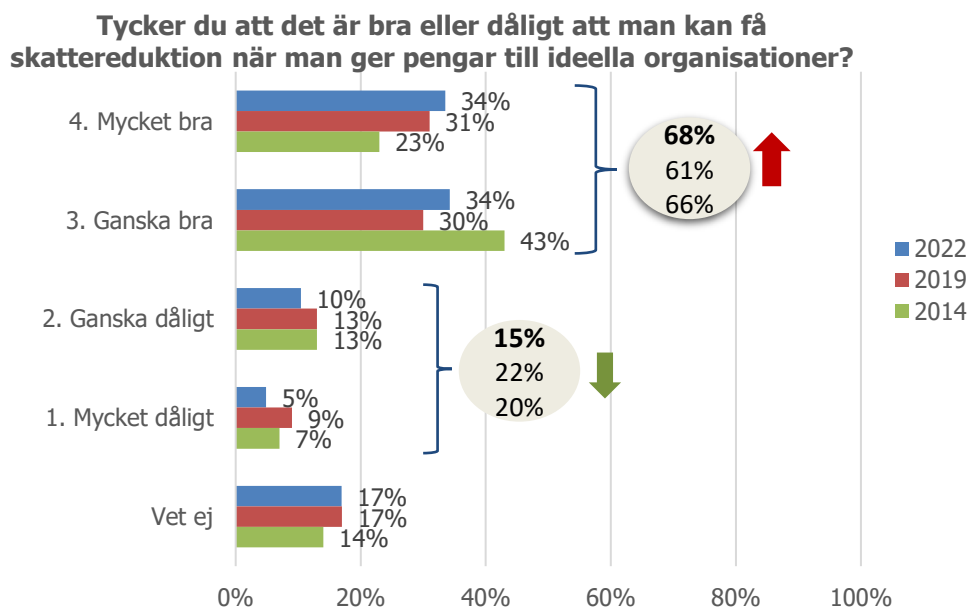
I Giva Sveriges årliga undersökning om allmänhetens inställning till givande som görs av Novus mättes kännedomen bland allmänheten om skattereduktion. Resultatet visade att endast 42% av respondenterna kände till att man kan få skattereduktion för gåvor. Det är markant lägre jämfört med 2014, då närmare 6 av 10 kände till möjligheten till skattereduktion. Kännedomen är högre bland äldre personer (65-79 år, 67%) och de som är givare. Även de med högre hushållsinkomst har en något högre kännedom. Undersökningen visade även att hela 90% uppgav att skattereduktionen inte hade påverkat deras givande.

Har möjligheten att få skattereduktion påverkat ditt givande på något sätt?

Figur 28

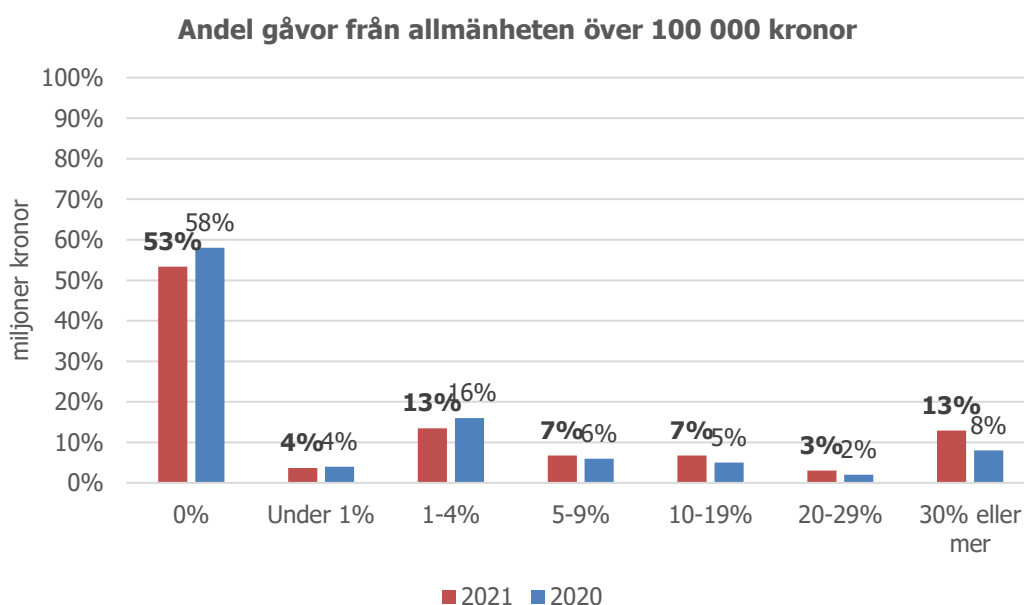
Samtidigt är närmare 7 av 10 positiva till skattereduktionen för gåvor, vilket till och med är något högre än 2014 och signifikant högre än för mätningen 2019. Andelen som anser att det är mycket + ganska dåligt att man kan få skattereduktion när man ger pengar till ideella organisation är också signifikant lägre än 2019. Det finns alltså en underliggande positiv bild av möjligheten till skattereduktion men kunskapen om den är låg. Det bör alltså finnas en stor potential till både ökat givande och fler nya givare, men kräver mer kommunikation och information.

Figur 29

4.2.4 Andelen organisationer som får större gåvor ökar men intäkterna minskar

För att ge en bild av utvecklingen av givandet av större gåvor svarar organisationerna på några frågor om mottagna gåvor på belopp högre än 100 000 kr. Andelen som svarat att de har fått gåvor på 100 000 kronor eller mer har ökat från 42% till 47%, vilket även är något högre än mätningen som gjordes innan pandemin (2019: 46%). I diagrammet nedan framkommer också att det är en kraftig ökning av de som uppger att 30% eller mer av gåvorna från allmänheten är på 100 000 kronor eller mer, men statistiken visar ändå att de totala intäkterna från större gåvor har minskat under 2021.

Figur 30

Antalet gåvor per organisation på över 100 000 kronor varierar mellan en gåva upp till 109 gåvor, och knappt hälften har tagit emot 1–2 gåvor.

Det totala värdet av gåvor på 100 000 kronor eller mer är drygt 373 miljoner kronor, vilket är en minskning med drygt 37 miljoner jämfört med 2020. Antalet gåvor har däremot ökat från knappt 770 till drygt 870.

För 2021 utgör dessa gåvor närmare 3,8% av totalt insamlade medel (2020: 4,5%) och nästan 7,5% av gåvor från allmänheten (exklusive testamenten och minnesgåvor, 2020: 8,9%)

4.2.5 Gåvor via sociala plattformar stagnerar

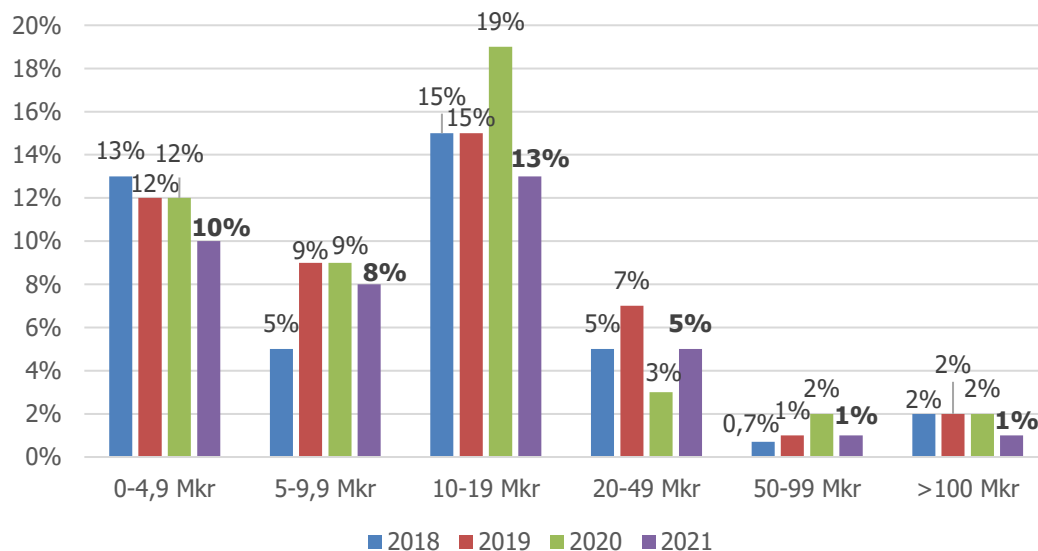
Mycket av kommunikationen med allmänheten och givare sker digitalt i en bredd av kanaler, och de flesta organisationer har möjligheter att ge på olika sätt via sina hemsidor. Samtidigt erbjuder både sociala medier och företag plattformar för insamling av gåvor. I ett försök att få en bild av användning och utveckling av digitala plattformar eller mellanhänder för insamling av gåvor svarar organisationerna på frågor om givandet via digitala plattformar. Nedan presenteras hur många organisationer som uppger att de mottagit gåvor via Facebook, Instagram och TikTok samt övriga externa digitala plattformar. Med övriga digitala plattformar menas en plattform som ägs av en extern part och syftar till att erbjuda givaren en bredd av organisationer, exempelvis BetterNow och Target Aid. Här undantas begravningsbyråernas gemensamma portal för minnesgåvor.

Som framgår av tabellen nedan är Facebook den plattform som flest organisationer finns på men intäkterna har minskat sedan 2019 och är tillbaka på 2018 års nivå. Instagram har i stort sett inte utvecklats, eller utnyttjats, som insamlingskanal i någon större utsträckning. Det är bara en organisation som angett att de fått gåvor via TikTok. Den mest positiva utvecklingen har skett i kategorin Övriga plattformar där antalet organisationer är relativt konstant men intäkterna har ökat med 25% till 23 miljoner kronor.

	Antal organisationer				Belopp (Mkr)			
	2021	2020	2019	2018	2021	2020	2019	2018
Facebook	125	126	108	92	82,2	89	110	80
Instagram	11	8	8	-	0,9	1,7	0,2	-
Övriga plattformar	63	61	52	66	23	18,4	17	13

Vid utgången av 2021 uppgick det totala värdet på gåvointäkter via Facebook till drygt 82 miljoner kronor, det är en minskning med drygt 7,6% jämfört med 2020. Av dessa gåvor har 62% skänkts till organisationer med >100 miljoner kronor i totalt insamlade medel vilket är i nivå med 2020. Däremot har andelen av intäkterna ökat för organisationer med 20–99 miljoner kronor i insamlade medel, från 13% 2020 till 20% 2021. Organisationer med <20 miljoner i insamlade medel får 18% av gåvorna, en minskning med 8 procentenheter sedan 2020.

Andel av gåvor från allmänheten som kommer in via externa digitala plattformar

Figur 31

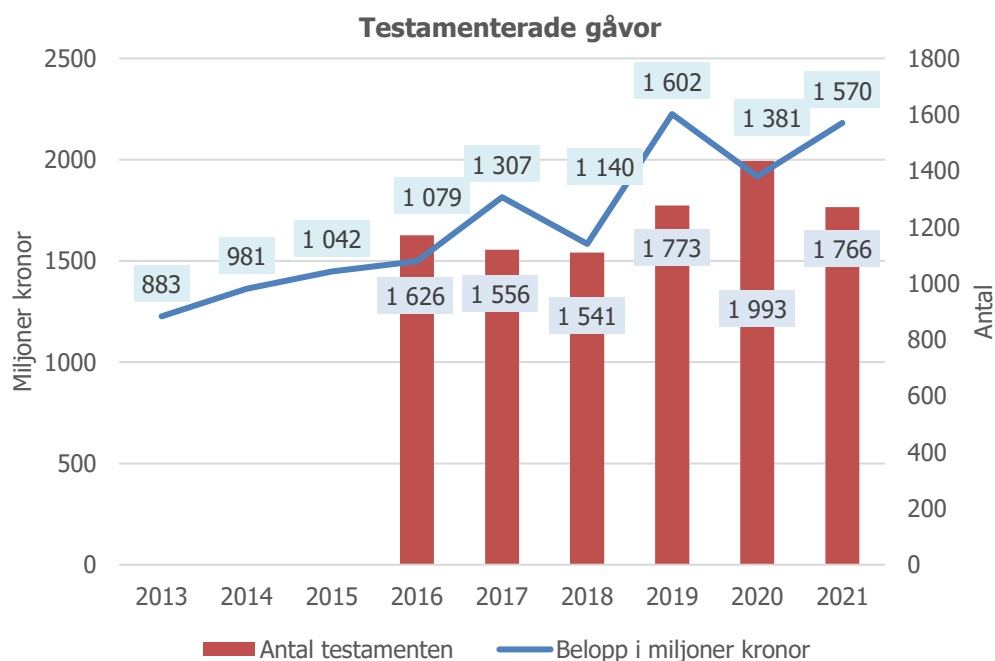
Trots att det är en svag utveckling av gåvointäkter från digitala plattformar visar undersökningen ändå att dessa kanaler fortsatt har stor betydelse för organisationer med insamlade medel under 20 miljoner kronor. Andelen av gåvor från allmänheten via externa digitala plattformar är relativt konstant för alla kategorier utom 10–19 Mkr och 20–49 Mkr i insamlade medel, där den första gruppen uppvisar en kraftig minskning och återgång till nivån innan pandemins utbrott, och den andra en ökning. Detta kan bero på att ett antal organisationer som ökat sina insamlade medel har flyttats från den lägre till den högre kategorin under 2021.

4.3 Testamenterade gåvor

Testamenterade gåvor är svåra att förutsäga och kan variera mycket mellan åren för enskilda organisationer. Det kan också vara mycket stora belopp som testamenteras vilket får en påverkan på den övergripande statistiken för allmänhetens givande ett enskilt år. Utvecklingen av testamenterade gåvor ska därför framför allt tolkas över en längre tid. Det framgår av diagrammet nedan att testamenterade gåvor har en positiv trend och att 2021 års testamenterade gåvor är tillbaka på ungefär samma nivå som 2019, både vad gäller antal och intäkter.

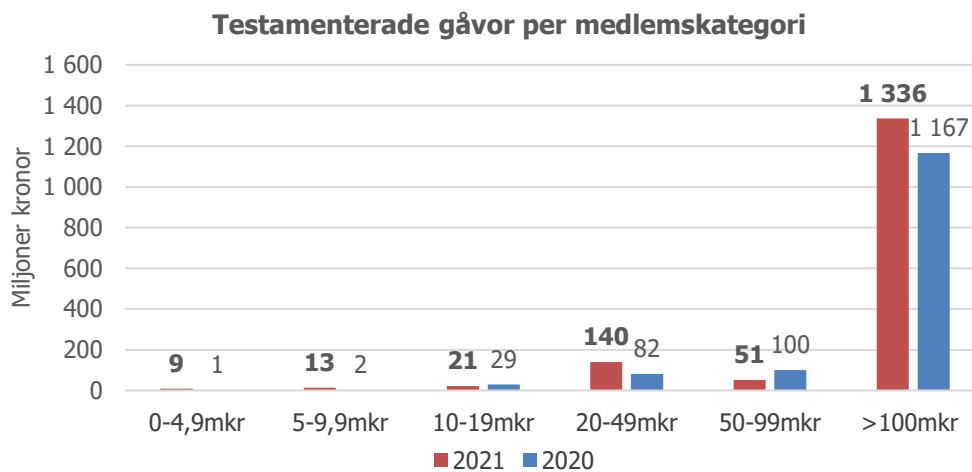
Drygt 4 av 10 medlemsorganisationer har tagit emot testamenterade gåvor under 2021, vilket är i samma nivå som för 2020. Huvuddelen av både antalet gåvor och det totala beloppet för testamenterade gåvor tas emot av de stora organisationerna. Diagrammen

nedan visar att de största organisationerna har tagit emot 1 336 miljoner kronor av total 1 570 miljoner kronor, det vill säga 85% vilket är på samma nivå som 2020.

Figur 32 Den blåa kurvan visar belopp i miljoner kronor för testamenterade gåvor och de röda staplarna visar antalet skiftade testamenten. Uppgift om antal testamenten finns inte för år tidigare än 2016.

Av de 68 organisationerna som mottog testamenten 2021 kan 54 jämföras genom att de finns med båda åren. Av dessa har 22 minskade intäkter från testamentsgåvor medan något fler, 32 uppger ökade intäkter. De testamenterade gåvorna är generellt sett stora och andelen som uppger att de har tagit emot testamentsgåvor på nivån 100 000 kronor eller mer har ökat markant 2021. Närmare 87% av de som tagit emot testamentsgåvor uppger att 40% av gåvorna eller mer är på nivån 100 000 kronor och högre (2020: 74%). Totala intäkter från testamenten till de enskilda organisationerna varierar mellan runt 1 000 kronor till 367 miljoner kronor.

Figur 33

Topp-10 Testamenterade gåvor 2021

1. Cancerfonden
2. Hjärt-lungfonden
3. Läkare utan gränser
4. Barncancerfonden
5. Världsnaturfonden WWF
6. Frälsningsarmén
7. Stockholms Stadsmission
8. SOS Barnbyar
9. Rädda Barnen
10. Svenska Röda Korset

Topplistan över testamenten visar de tio organisationer som under 2021 fått flest testamenterade gåvor – samtliga organisationer har insamlade medel >100mkr.

Totalt testamenterat belopp 2021 per ändamål visar att lite mer än hälften av alla testamenterade gåvor går till forskning, därefter följer humanitärt bistånd (12%) och barn och unga (10%).

4.3.1 Forskaren och juristen om testamenterade gåvor

För att få ett bredare perspektiv på testamenterade gåvor tar vi hjälp av Mikael Elinder, docent vid Uppsala universitet, som forskar om testamenterade gåvor och Charlie Wejander, VD vid Lawly, som ger juridisk rådgivning om att skriva testamente.

Vad säger forskningen om testamenten?

I vår första studie om testamentsgåvor studerade vi hur kvarlåtenskaperna fördelades mellan olika mottagare. Det vi såg var att väldigt få testamenterade något till välgörenhet. Men de kanske starkaste resultaten var att de som hade barn eller partner nästan aldrig testamenterade något till välgörenhet. Ungefär hälften av alla testamentsgåvor kom från de två procent av de avlidna som inte hade några släktingar i livet. Framöver fokuserar vi på att bättre förstå hur olika händelser i livet, såsom t.ex. egen eller nära anhörigs sjukdom, påverkar testamentesgivandet.

Vad har förvånat dig mest från era forskningsresultat?

Det som förvånat mig mest är att det är så få som testamenterar något till välgörande ändamål. Det rör kanske om cirka 2 procent av de avlidna som har ett testamente som innehåller en gåva till välgörenhetsorganisation. Det är märkligt med tanke på att kanske 20 procent eller mer av de äldre regelbundet skänker pengar till olika organisationer. De testamentsgåvor som ges är dock ofta väldigt stora, runt en miljon kronor i genomsnitt.

Hur tror du att man kan öka medvetenheten om möjligheten att testamentera gåvor till ideella organisationer?

Jag tror att en nyckel till ökat testamentsgivande är att få fler att testamentera genom att öka medvetenheten om att testamentsgåvor inte behöver vara jättestora. Den andra nyckeln ligger i att få äldre att prata med sina barn om hur de tänker kring testamente. Många barn har nog inga invändningar mot att mamma eller pappa skulle testamentera en mindre del av sin kvarlåtenskap till en organisation de håller varmt om hjärtat.

Kan du se någon utveckling i och med pandemin?

Här får jag nog vara lite försiktig. Förra gången jag uttalade mig hade jag helt fel. Jag trodde att givandet skulle gå ner kraftigt under hösten 2020, men så blev det ju inte. Men trots det finns det väl en del tecken på att samtal om livets förgänglighet har blivit vanligare vid familjemiddagar. Om det resulterar i bättre framförhållning och planering av hur kvarlåtenskaperna ska fördelas återstår att se.

Vad är din kommentar till statistiken över testamenterade gåvor?

Vi ser en tendens till att beloppen ökar. Från 2013 till 2021 har beloppen i genomsnitt ökat med 7,5 procent per år. Att beloppen går upp och ner lite mellan åren beror ju på att enstaka stora testamenten påverkar totalsiffrorna förhållandevis mycket. Det skulle därför vara intressant att se hur antalet - förhållandevis små testamentsgåvor - utvecklats över tid. Samtidigt ser vi att totala antalet testamenten inte ökar särskilt mycket. Under perioden 2016 till 2021 har antalet testamentsgåvor som andel av antalet avlidna varierat mellan 1,7 och 2 procent.

Vad säger juristen om testamentsgåvor?

Har testamentesskrivandet utvecklats efter pandemin?

Vi upplever att pandemin gjort allt fler medvetna om att livet kan vända snabbt. Med det kommer också tankar om vad man vill ska hända, och vem som ska få vad, om det värsta händer. Det har lett till att många, såväl unga som gamla, vill upprätta testamenten. Vi tror att det dels handlar om en medvetenhet kring livets skörhet, del om ett behov av trygghet. Med ett testamente kan man åtminstone känna sig trygg med att man uttryckt sin sista vilja och gjort vad man kan för att den ska kunna efterlevas. Vi upplever också att allt fler uppmärksammat vikten av att bidra till något större den dag man går bort och får därför många frågor om att inkludera en välgörenhetsorganisation.

Hur medvetna är privatpersoner om möjligheten att testamentera till ideella organisationer?

Dessvärre finns det en del kvar att önska här. Många är inte medvetna om att man kan ge till en organisation och av de som är medvetna om det är få införstådda i hur viktigt det är. Vi tror att många faktiskt vill lämna efter sig något till en organisation, men inte känner till möjligheten att göra det. Det finns därför ett stort behov av att kommunicera mer kring denna viktiga fråga. Med det sagt ser vi dock en positiv trend kring detta. Vi tycker oss se en stor förändring som sker nu tack vare det fina arbete som många insamlingsorganisationer gör för att få in fler testamentsgåvor. Vi kan se att när potentiella testatorer får information om att de kan, hur de kan och varför de ska testamentera till en organisation får det stor effekt. Genom kommunikation kan man väcka uppmärksamhet om den fina möjligheten att inkludera en insamlingsorganisation i sitt testamente så att dessa kan fortsätta sitt långsiktiga arbete.

Vad är dina tips till organisationer för att få fler testamenterade gåvor?

Precis som jag var inne på ovan är det jätteviktigt att kommunicera med era givare om testamenten! Vi har kunnat mäta att en väl genomförd kampanj kan resultera i ett stort antal testamenten med gåvor till organisationen. Vi märker alltså tydligt att om man vågar prata om testamente så får man också fler gåvor. Det är av stor vikt att vara tydlig med vad ett testamente kan bidra till och hur viktigt det är för det långsiktiga arbetet. Något annat som vi märker är viktigt är att göra det enkelt för givaren, och sänka alla potentiella trösklar. Med krånglig, omständlig eller svårtillgänglig information om testamenten är risken stor att man tappar en potentiell testamentsgåva på vägen. Likaså kan en billig, eller kostnadsfri, lösning för att upprätta testamente öka antalet testamentsgåvor till organisationen. Genom att skapa enkelhet och tydlighet hela vägen från första kontakt till färdigt testamente är vi övertygade om att antalet testamentsgåvor till organisationen kommer öka.

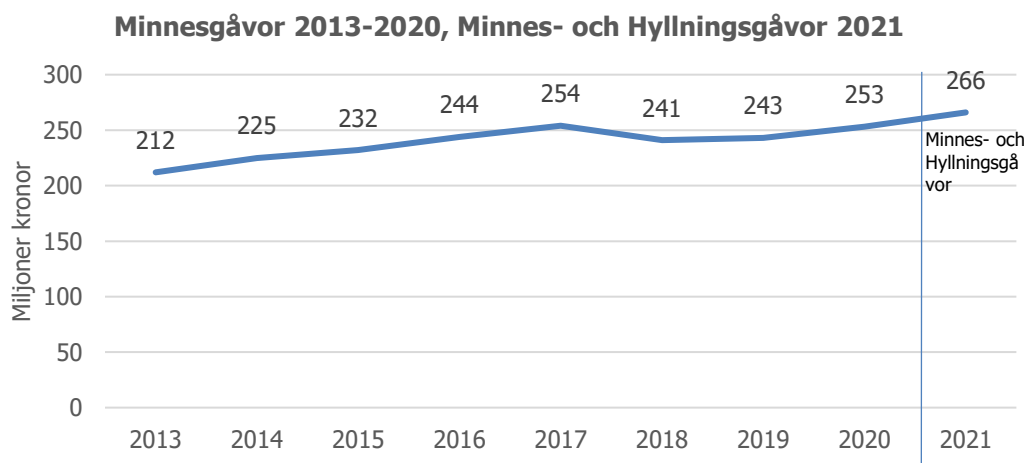
4.4 Minnes- och hyllningsgåvor

För 2021 har organisationerna fått redovisa minnesgåvor och hyllningsgåvor tillsammans, vilket skiljer sig från tidigare år då de enbart redovisade minnesgåvor. Detta påverkar förstås möjligheten att göra en direkt jämförelse med föregående år men hyllningsgåvorna utgör endast en liten del av de totala intäkterna.

Under 2021 bidrog minnes- och hyllningsgåvor med 266 miljoner kronor i intäkter. Det är en ökning med 13 miljoner kronor (5,1%) i jämförelse med 2020.

Topp-10 Minnes- och hyllningsgåvor 2021

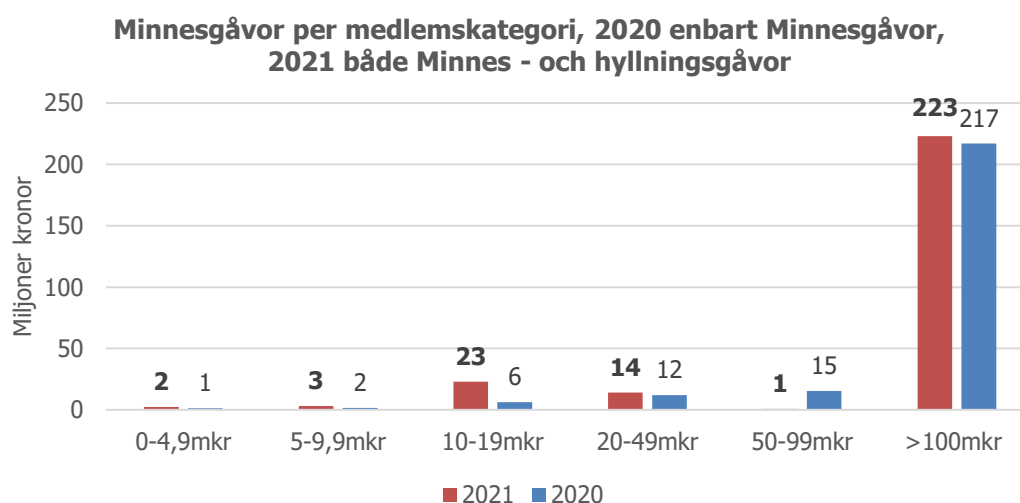
1. Cancerfonden
2. Hjärt-lungfonden
3. Hjärnfonden
4. Läkare utan gränser
5. Barncancerfonden
6. Operation Smile Sverige
7. Sjöräddningssällskapet
8. Alzheimerfonden
9. Diabetesfonden
10. Njurfonden

Figur 34

Minnes- och hyllningsgåvor står för strax under 3% av de totala intäkterna från gåvor och bidrag, men för vissa medlemsorganisationer är det en viktig intäktskälla. Av totalt 266 miljoner kronor har drygt 74% (2020: 73%) tagits emot av fem organisationer som alla har totalt insamlade medel över 100 miljoner kronor och varav fyra har forskning som huvudändamål. Totalt 116 organisationer uppger att de har mottagit minnes och

hyllningsgåvor under 2021, vilket är något mindre än föregående år (121 organisationer).

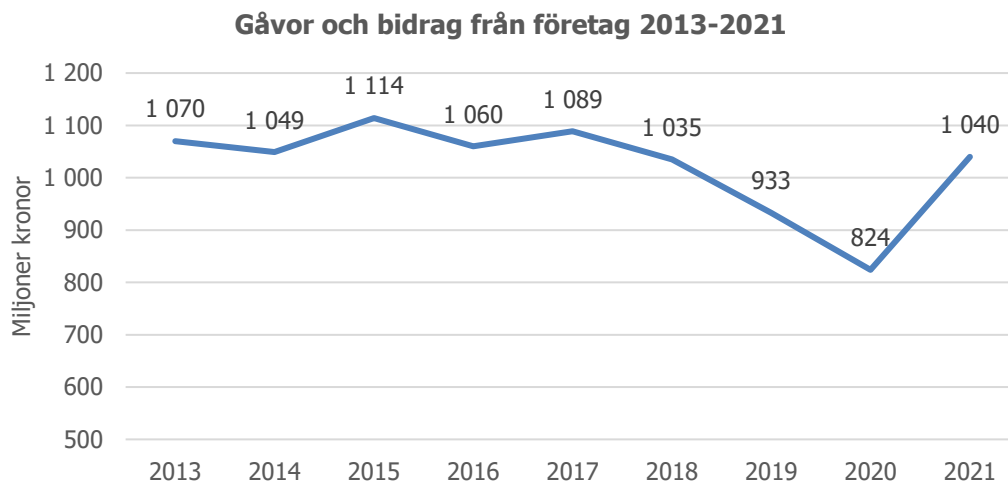

Figur 35

4.5 Gåvor och bidrag från företag

Intäkterna från gåvor, bidrag och samarbeten från företag har pendlat runt 1 miljard kronor sedan 2013, då mer detaljerad statistik först togs fram, och fram till 2018⁵. Nedgången 2020 med närmare 110 miljoner kronor eller 12% berodde framför allt på minskade intäkter för de största organisationerna och var en effekt av näringslivets neddragningar i samband med pandemin. För 2021 sker motsatt utveckling, och intäkterna från företag når åter drygt 1 miljard kronor, en ökning med 26% eller 216 miljoner kronor. Det är ett fåtal stora organisationer som står för huvuddelen av ökningen men samtidigt visar sammanställningen att organisationerna i alla kategorier ökar sina intäkter från företag.

⁵ 110 mkr av nedgången 2019 förklaras av att en stor gåva via en företagsnära stiftelse har flyttats till Övriga organisationer samt att ett stort företagsstöd till en enskild organisation fasades ut.

Figur 36

Totalt är det 85% av medlemsorganisationerna som mottagit gåvor och bidrag från företag jämfört med 82% föregående år. Som visats ovan utgör gåvor och bidrag från företag 11% av totala insamlade medel, en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2020.

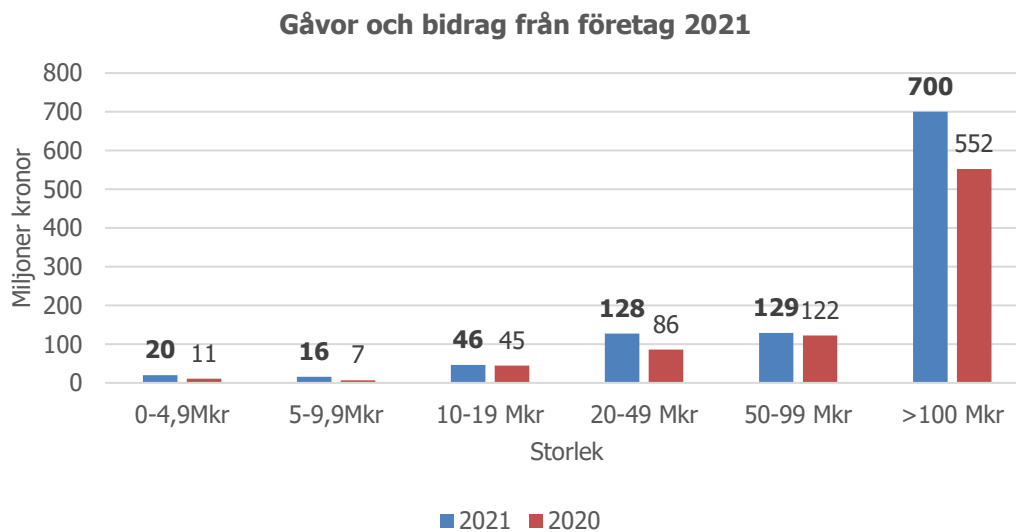
Antalet företag som har skänkt gåvor till organisationerna är knappt 30 000. Det är något lägre än föregående år men lite högre än 2019. Dock ska denna siffra läsas med försiktighet eftersom alla organisationer inte har möjlighet att mäta denna uppgift. Antalet företag är inte nödvändigtvis detsamma som unika företag utan samma företag kan mycket väl vara givare till flera organisationer. Siffran är därför framför allt en indikation.

Trots att intäkterna från företags gåvor och bidrag minskade under 2020 vittnade organisationer om att det parallellt uppstod ett ökat engagemang från de företag som haft möjlighet att gå in i nya samarbeten eller stödjade organisationer. Resultatet av detta kanske är de ökade intäkter vi ser 2021 i kombination med att näringslivet återhämtat sig från pandemin. Även nu, våren 2022, visar statistiken över givandet till Ukraina ett osedvanligt stort engagemang från företag.

Topp-10 Intäkter från företag 2021

(gåvor, bidrag och samarbeten)

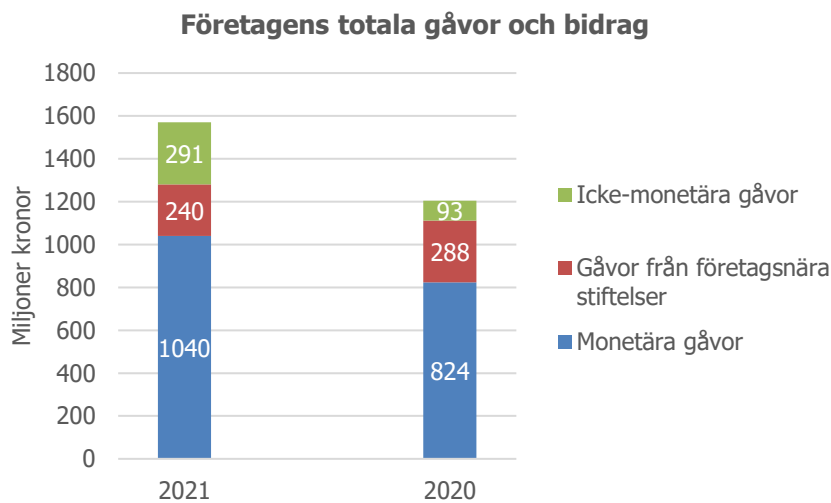
1. Sverige för UNHCR
2. Rädda Barnen
3. Barncancerfonden
4. Cancerfonden
5. UNICEF Sverige
6. SOS Barnbyar
7. World Childhood Foundation
8. Stockholms Stadsmission
9. Bris
10. Naturskyddsföreningen

Figur 37

Organisationer med insamlade medel på 100 miljoner kronor eller mer tar emot 67% av alla gåvor och bidrag från företag, vilket är samma nivå som föregående år (2020: 67%). Utöver de 1,04 miljarder kronor som registrerats som gåvor och bidrag från företag har också icke-monetära gåvor till ett värde av 291 miljoner kronor (2020: 93) rapporterats. Med icke-monetära gåvor menas till exempel pro-bono insatser eller utbyten av varor och/eller tjänster mot partnerskap. Alltså någon form av gåva/bidrag/tjänst från ett företag som har ett värde för mottagande organisation men som inte skänks i pengar.

En del av bidragen till ideella organisationer kommer också från stiftelser som kan kallas för "företagsnära", dvs stiftelser som etablerats av företag för att kanalisera bidrag och gåvor. Gåvor och bidrag från stiftelser ska redovisas under *Övriga organisationer* men eftersom det finns en tendens för allt fler företag att etablera stiftelser, eller i högre grad använda dem för givande är det viktigt att också visa detta som en del av företagets totala finansiering av ideella organisationer. De totalt redovisade intäkterna från företagsnära stiftelser uppskattas till 240 miljoner kronor vilket är en minskning med 48 miljoner kronor sedan 2020. Nedan ges en illustration över hur företagets totala givande ser ut om bidrag och gåvor från företagsnära stiftelser och icke-monetära gåvor inkluderas.

Figur 38

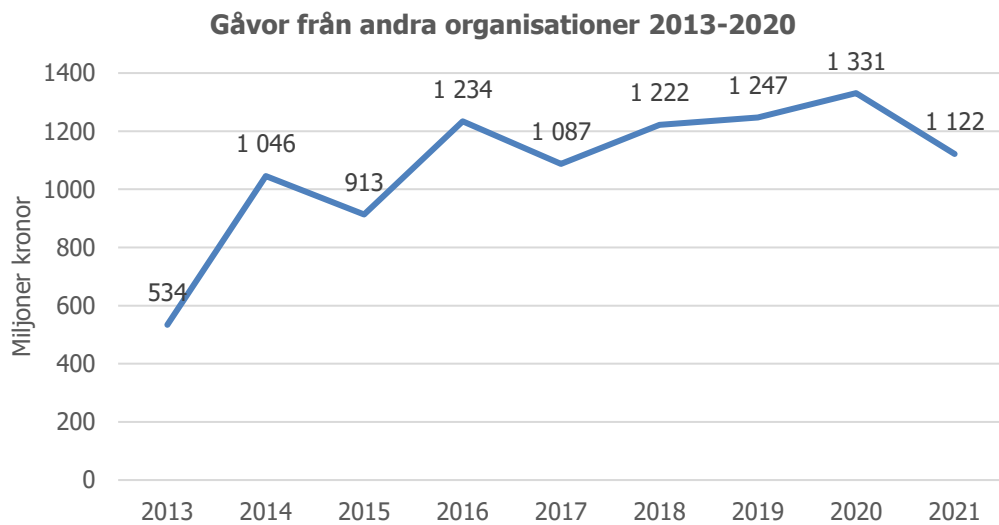
Genom att sammanställa dessa tre olika kategorier ges en något bredare bild av värdet av företagets stöd till ideella organisationer. För 2021 summerar det till totalt närmare 1,6 miljarder kronor, vilket kan jämföras med 2020 då summan var 1,2 miljarder kronor.

4.6 Gåvor och bidrag från andra organisationer

Giva Sveriges statistik för organisationers gåvor och bidrag omfattar endast intäkter från privata (icke-offentliga) organisationer och stiftelser. Därför ingår t ex inte bidrag från Allmänna Arvsfonden, ForumCiv, myndigheter eller kommuner i denna sammanställning. Däremot ingår gåvor och bidrag från Radiohjälpen och Postkodstiftelsen. Bidragen och gåvorna från Radiohjälpen står för 125 miljoner kronor (2020: 119 mkr) och Postkodsstiftelsen 20 miljoner kronor (2020: 15,6 miljoner kronor). Gåvor och bidrag från andra organisationer är en givarkategori som ofta varierar mellan åren.

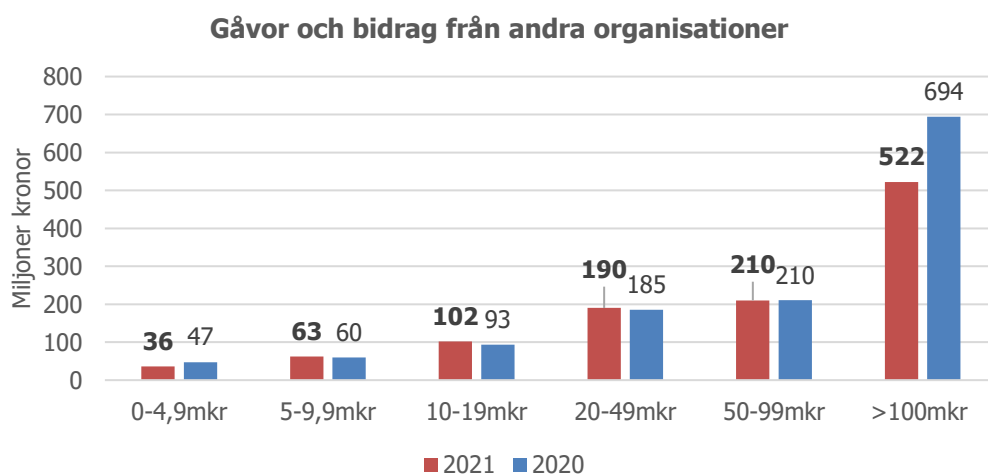
Topp-10 Gåvor och bidrag från organisationer 2021

1. Läkarmissionen
2. Svenska Röda Korset
3. Peace Parks Foundation Sweden
4. Stiftelsen fryshuset
5. Stockholms Stadsmission
6. Cancerfonden
7. Barncancerfonden
8. Oxfam Sverige
9. Civil Rights Defenders
10. Hand in Hand Sweden

Figur 39

Gåvor och bidrag från andra organisationer har minskat med knappt 16% jämfört med föregående år. I den här kategorin inkluderas de bidrag och gåvor som sker via företagsnära stiftelser. Av de 1 122 miljoner kronor som togs emot från andra organisationer kom cirka 240 miljoner från stiftelser med nära relation till ett företag. Det är totalt 24 organisationer som uppger att de tagit emot gåvor från företagsnära stiftelser (2020:18). För organisationerna i den högsta kategorin utgör företagsnära stiftelser drygt 32% av totala bidrag från andra organisationer, vilket är något lägre än för föregående år (2020: 36%). För 2021 är det framför allt en organisation som står för huvuddelen av minskningen, organisationen har endast erhållit 5% av de belopp som redovisats för 2020, vilket är en minskning på knappt 160 miljoner kronor.

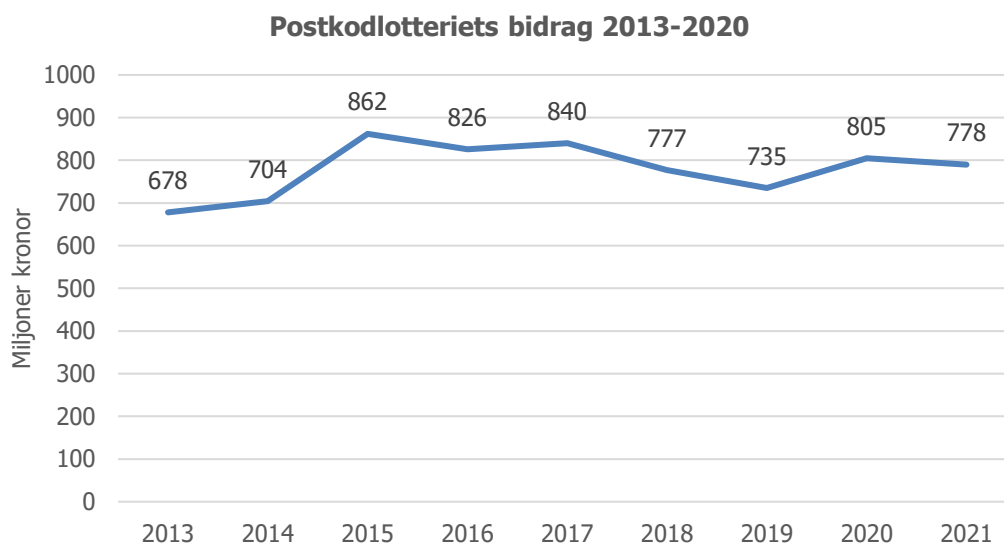

Figur 40

Figur 40 visar att det är minskningen bland de allra största organisationerna som står för den totala minskningen av gåvor och bidrag från organisationer då de andra storlekskategorierna är i relativt oförändrade jämfört med 2020.

4.7 Gåvor och bidrag från Postkodlotteriet

Bidrag från Postkodlotteriet enligt redovisningen från medlemsorganisationerna uppgick 2021 till 778 miljoner kronor⁶ vilket är en minskning med drygt 3% i jämförelse med 2020 (805 miljoner kronor). För att ta del av Postkodlotteriets överskott måste organisationen vara godkänd som mottagare, där bland annat medlemskap i Giva Sverige är ett krav, och ingå i Postkodföreningen.

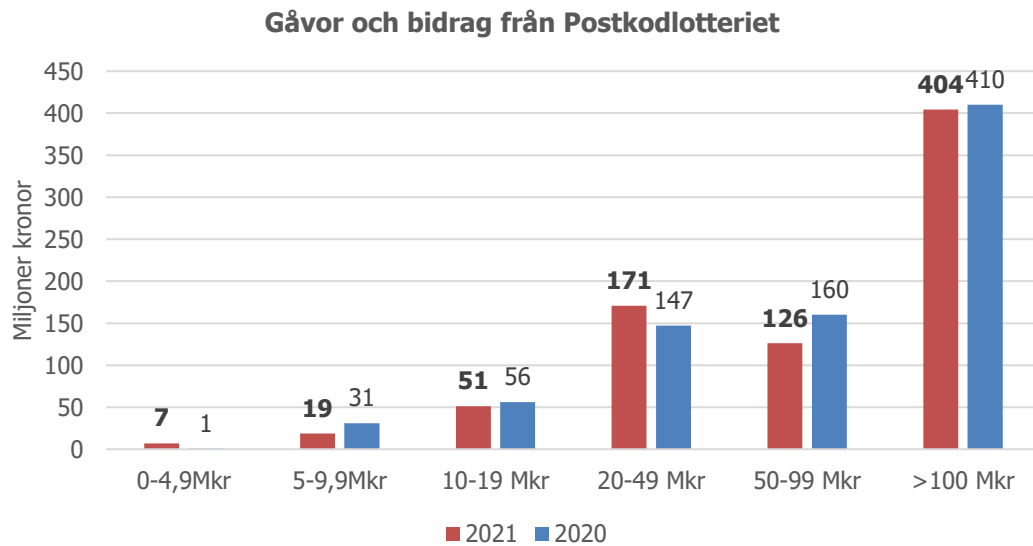

Figur 41

Postkodlotteriets betydelse för de organisationer som får ta del av det kan inte underskattas eftersom det är ett icke-öronmärkt basstöd som gör det möjligt för organisationerna att satsa resurser där de bäst behövs för att stärka ändamålet långsiktigt. Dessutom ges ofta projektstöd som kan bidra till särskilda satsningar eller möta oförutsedda utmaningar som t ex i spåren av pandemin.

⁶ Denna siffra kan skilja sig något från Postkodlotteriets egen redovisning av utdelade medel 2021, bland annat för att projektstöd redovisas det år det utnyttjats.

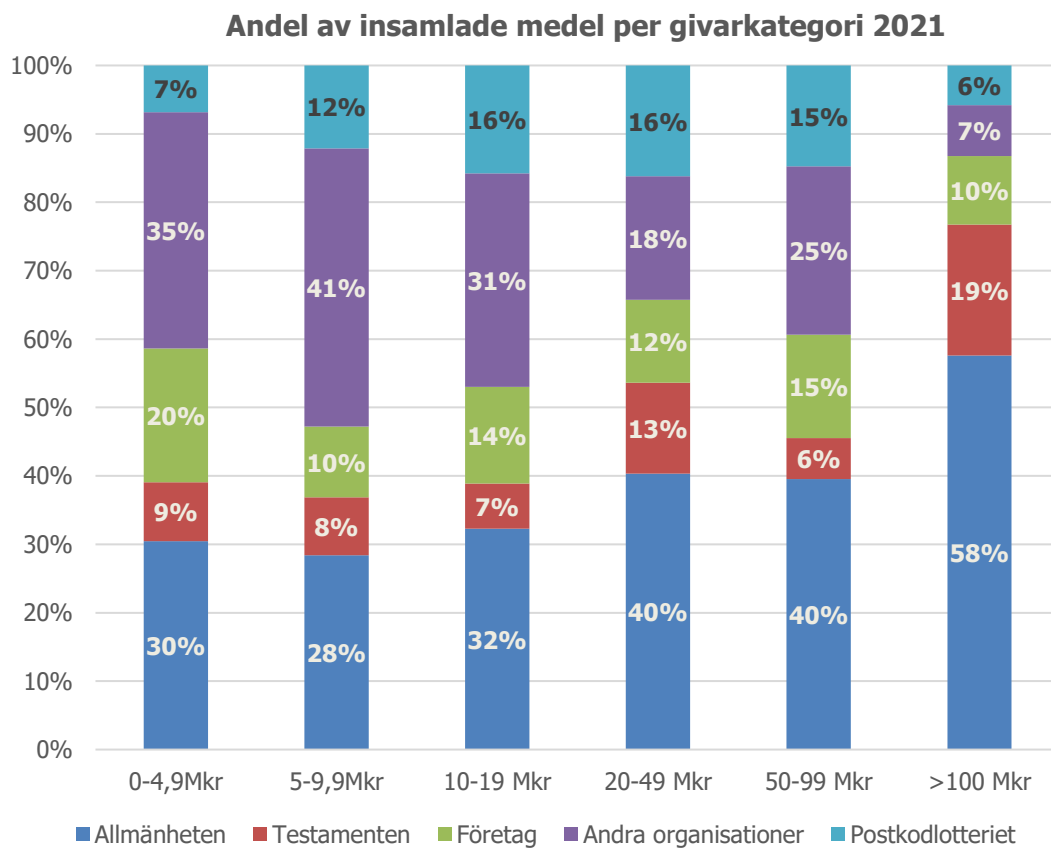
Som framgår av figur 19 utgör stödet från Postkodlotteriet mellan 6% till 16% av de totala intäkterna från insamlade medel där det är av större betydelse för små och medelstora organisationer.

Figur 42

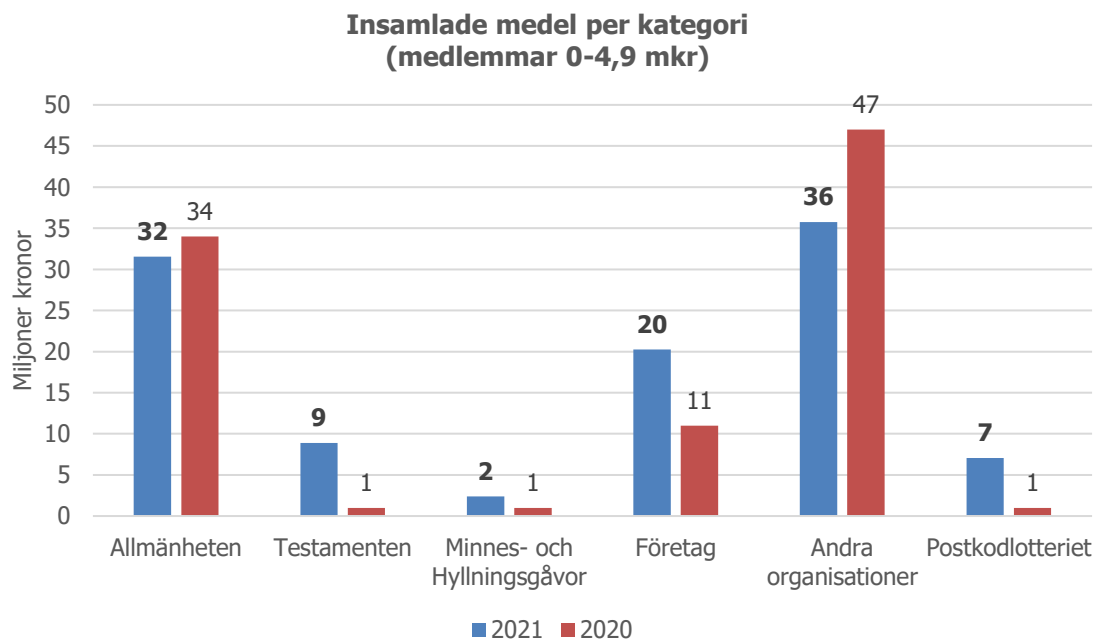
5. Insamlade medel per medlemskategori

I det här kapitlet redovisas statistiken fördelat på medlemskategorierna som baseras på storlek på totalt insamlade medel.

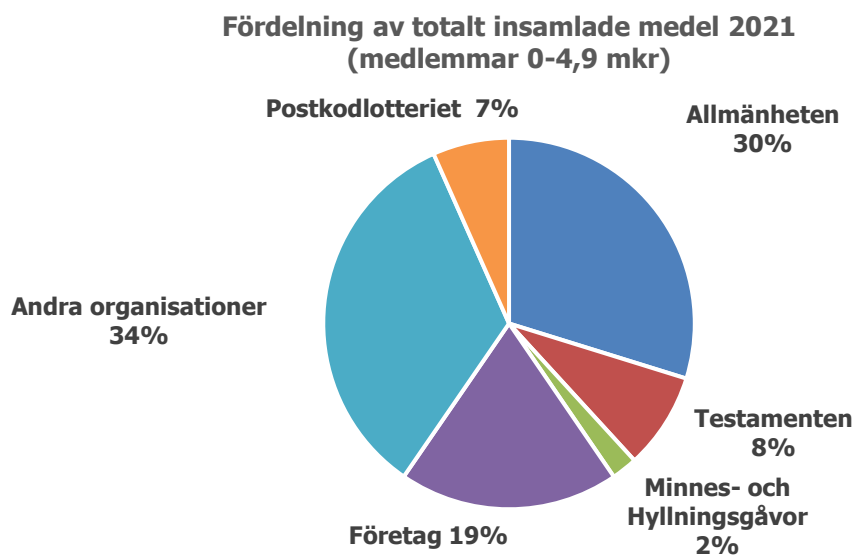

Figur 43

5.1 Medlemmar 0–4,9 miljoner kronor

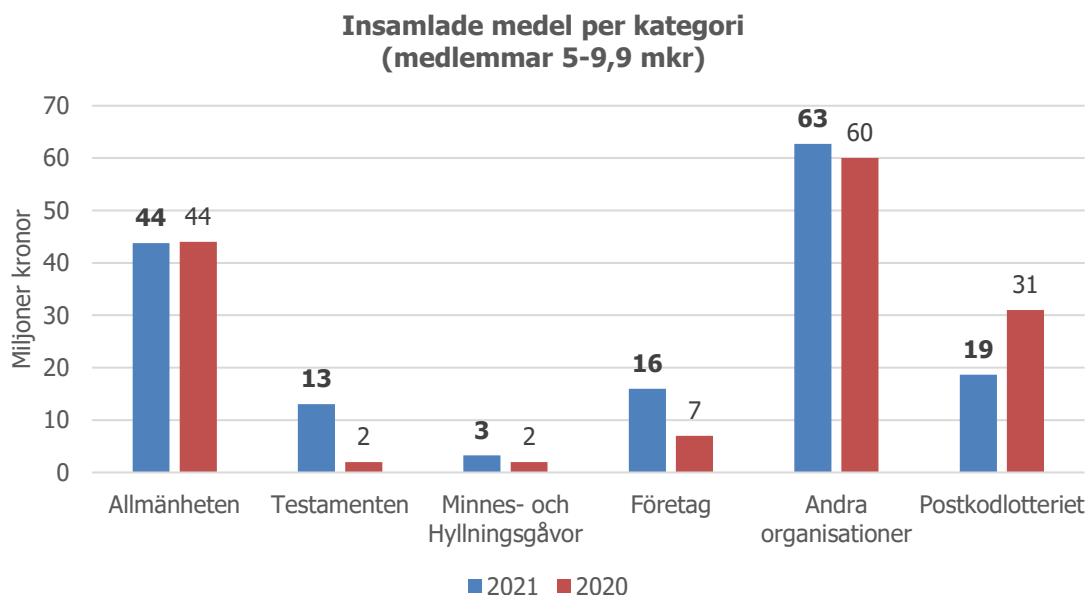

Figur 44

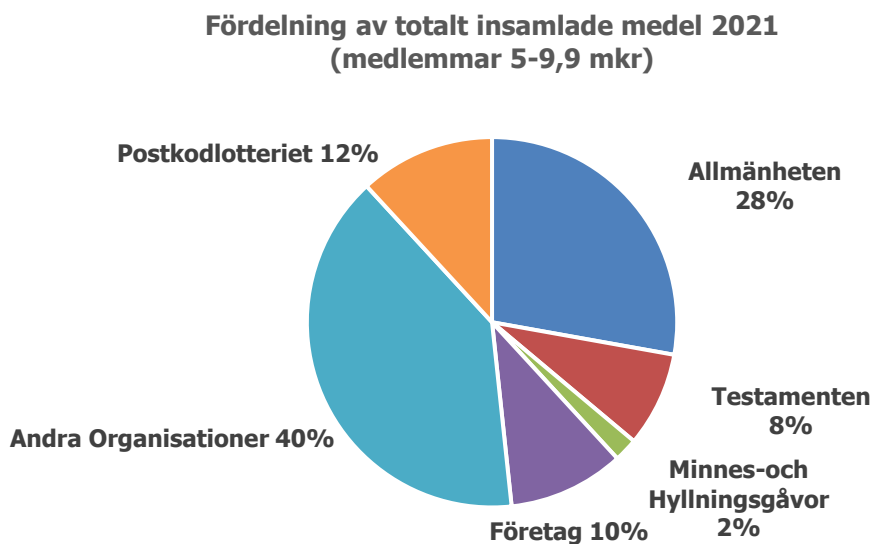

Figur 45

5.2 Medlemmar 5–9,9 miljoner kronor

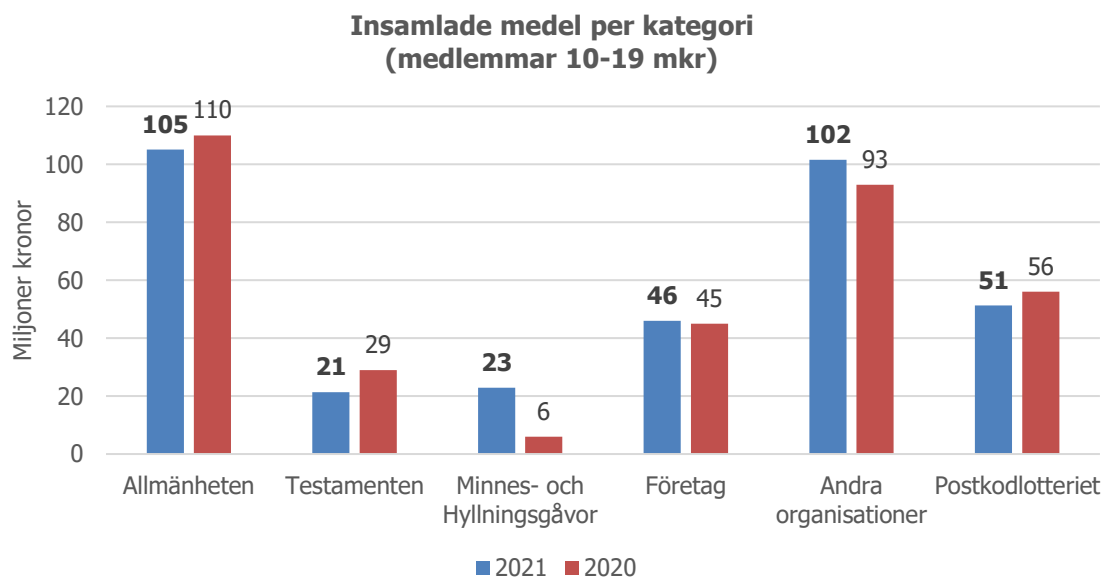

Figur 46

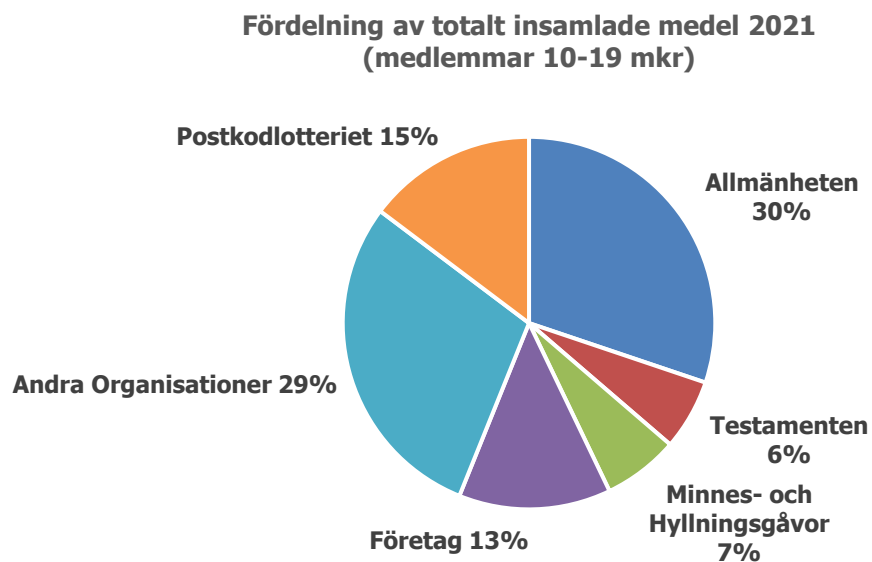

Figur 47

5.3 Medlemmar 10–19 miljoner kronor

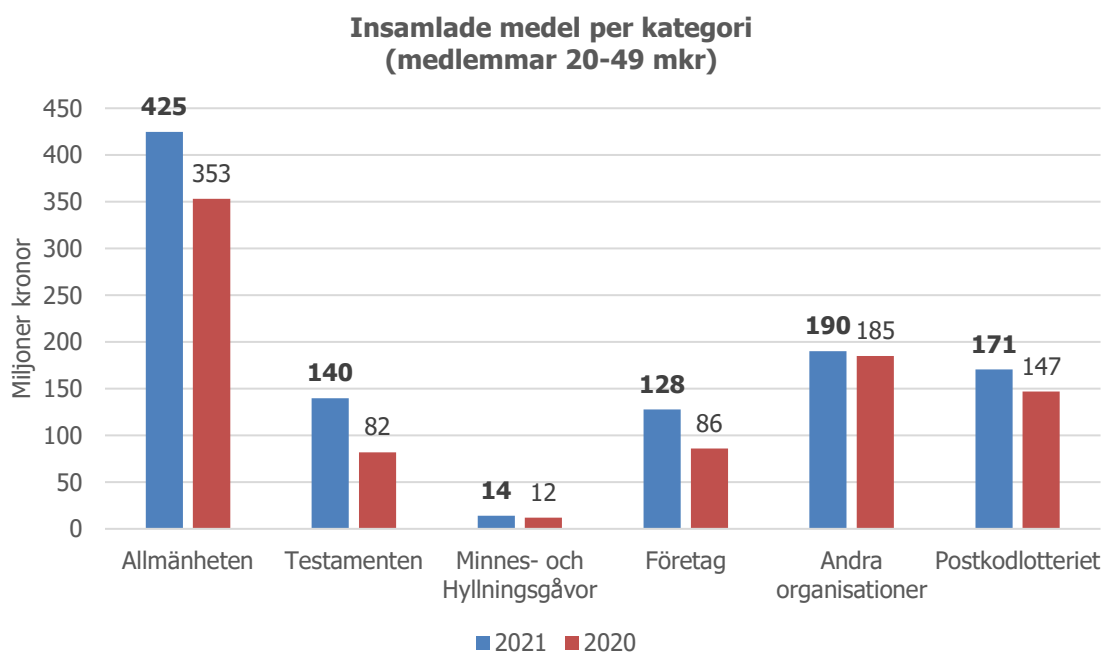

Figur 48

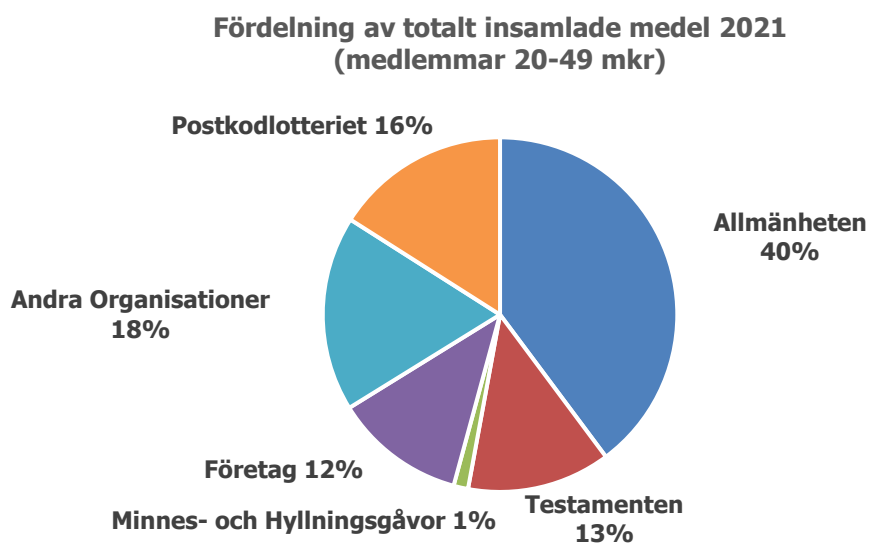

Figur 49

5.4 Medlemmar 20–49 miljoner kronor

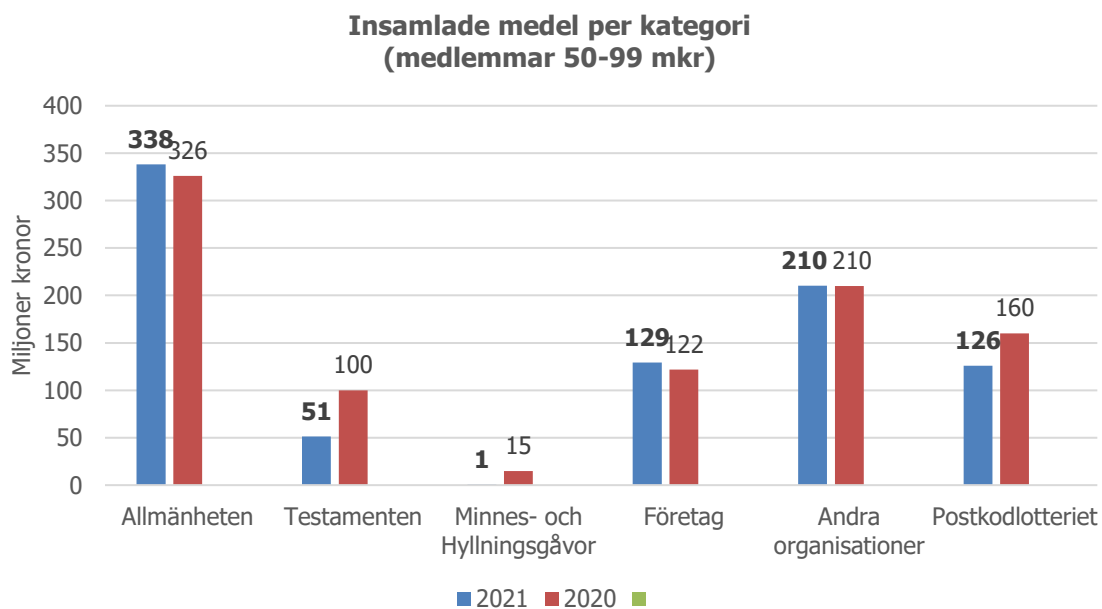

Figur 50

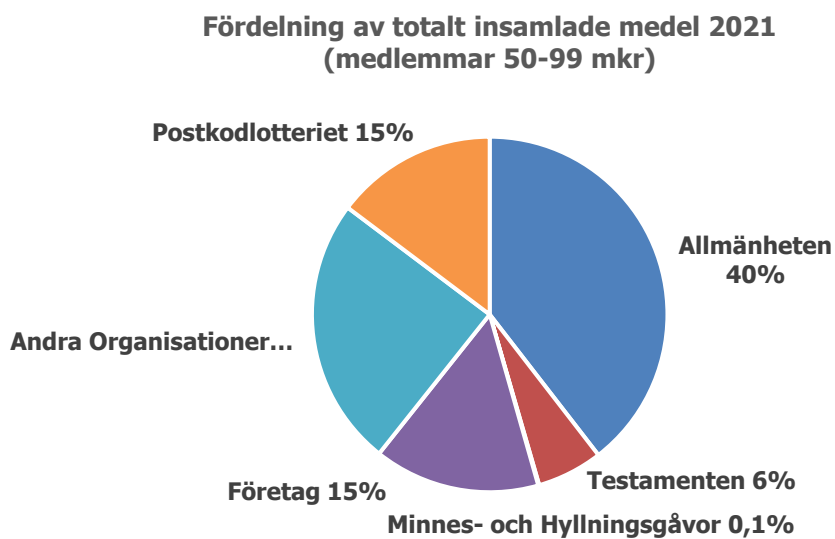

Figur 51

5.5 Medlemmar 50–99 miljoner kronor

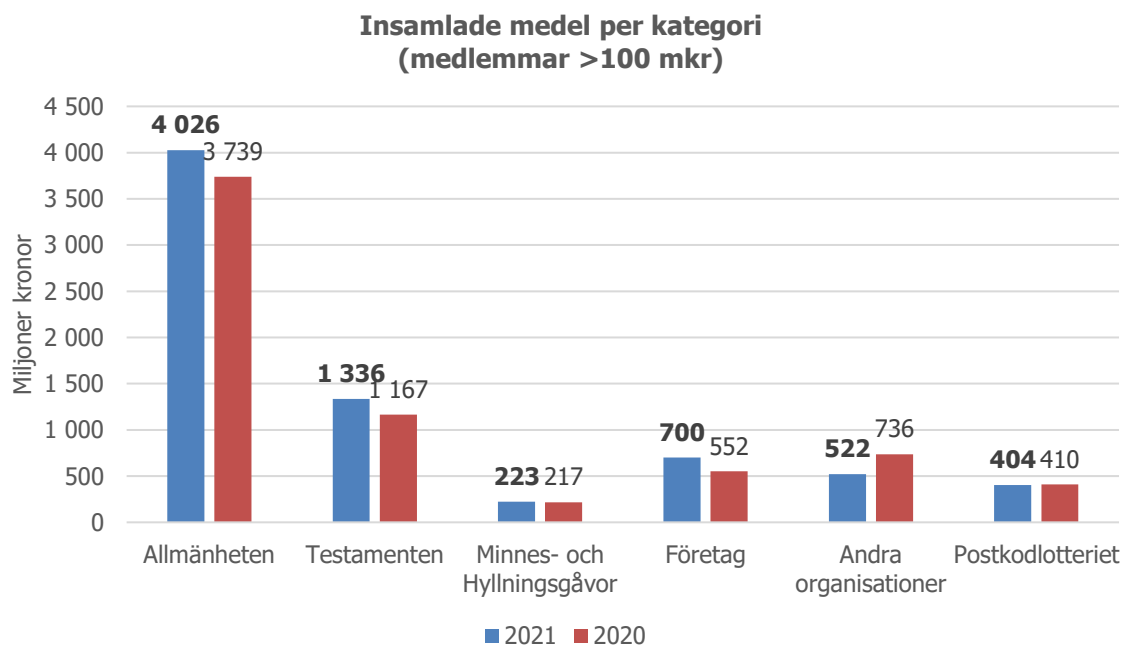

Figur 52

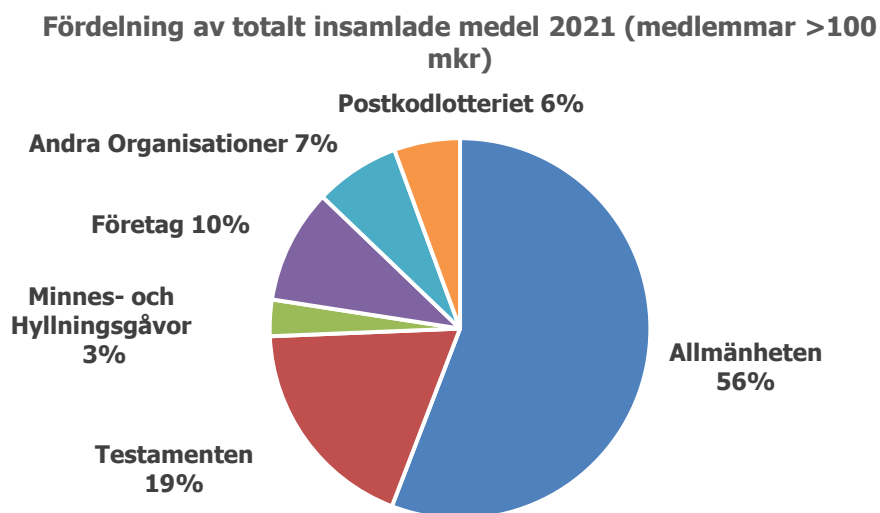

Figur 53

5.6 Medlemmar >100 miljoner kronor

Figur 54

Figur 55

Om rapporten och kontakt

Till grund för den här rapporten ligger medlemsorganisationernas egenrapporterade statistik för insamlade medel (finansiering från gåvor, bidrag och samarbeten) från den privata sektorn. Underlaget består dels av totalt insamlade medel enligt respektive organisations årsredovisning, dels insamlade medel uppdelat på olika givarkategorier (t ex allmänhet och företag).

- Rapporteringen har gjorts under perioden: 22 mars – 13 april 2022
- Antal rapporterande medlemsorganisationer är 169

Rapporten ger en bild av hur givandet och insamling av gåvor utvecklas över tid eftersom den baseras på medlemmarnas egna data över intäkter från gåvor och bidrag. Giva Sverige strävar efter att få en enhetlig rapportering och gemensamma definitioner för att kunna ge en så rättvisande bild som möjligt av hur givande och insamling utvecklas. Ett led i detta är *Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3* som är en del av Kvalitetskoden som alla Giva Sveriges medlemmar ska följa. En annan del är att definiera tydligt vad som ingår i olika typer av gåvor eller bidrag. Utöver denna rapport tar Giva Sverige också fram nyckeltal för allmänhetens gåvor kvartalsvis. Dessa syftar till att ge en snabbare och enklare bild av utvecklingen av gåvor.

Den övergripande statistiken i kapitel 2 baseras på inhämtade data från medlemsorganisationernas årsredovisningar och följer Giva Sveriges *Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3* medan underlaget för den uppdelade statistiken i kapitel 3 vanligen hämtas från insamlings- eller CRM-system. Dessa siffror kan skilja sig något från helhetssiffrorna i och med att redovisningsprinciper ska spegla användningen av gåvomedel för ändamålet mellan åren.

Motsvarande undersökning för 2020 besvarades av 161 medlemmar. Några justeringar har skett i 2020 års siffror efter att rapporten publicerades förra året. Det beror på att vissa organisationer har lämnat preliminära data och att vissa har brutna räkenskapsår där uppgifterna i efterhand har justerats.

Källor

Undersökning om insamlade medel till Giva Sveriges medlemsorganisationer samt Nyckeltal för gåvor 2021, Giva Sverige

Allmänheten om givande 2022, jan/feb samt mars, Novus
Skattereduktion för gåvor, Skatteverket

Kontakt

Har du frågor om rapporten eller vill du veta mer om Giva Sverige – kontakta:

Charlotte Rydh, Generalsekreterare

Telefon: 08-677 30 93, E-post: charlotte@givasverige.se